

ČIMVEČ ZA OBOROŽEVANJE TEM MANJ ZA RELIF

Stiske Italije v borbi za obstoj v sedanjih vrtincih

CEMU V RIMU ROHNE PROTI RUSIJI? — BALKAN SPET ZOGA IMPERIALISTIČNIH SIL. — KAJ JE Z ZVEZO RIM-BERLIN? — MUSSOLINI V KLEŠČAH

Od kar je Mussolini na krmlu Italije, ni bilo med njim in Sovjetsko Unijo nikoli nespornazuma. Mussolini je bil prvi v Evropi, ki je poslal svoje vojne ladje na prijateljski obisk v Leningrad. In bil je prvi državnik, ki je belgijskemu predstavniku socialistu Vanderveldu dejal, da se naj uči v občevanju z Italijo manir od boljševiskih diplomatov.

Cemu sprememba?

Se celo ko je Litvinov v društvu narodov klical na čimopolnejši boj proti italijanski invaziji v Etiopijo, in je liga sprejela ekonomske sankcije proti Italiji, so izvezli iz prepovedanega blaga olje, od katerega je bila Italija tedaj za uspešno končanje svoje vojne najbolj odvisna. Zalagala jo je z njim največ Rusija. Nabolj je bila vsled sankcij proti Italiji prizadeta Jugoslavija in najmanj pa Rusija. Nikdar ni Mussolini kričal na svojih shodih in v "parlamentu" proti Sovjetski Rusiji, kakor je to počel ob vsaki priliki Adolf Hitler. Obregoval se je le ob "komuniste", katere je v Italiji zatrl, toda manj brutalno kakor socialiste. Medtem, ko je Hitler v svojih govorih sipal ogenj in žveplo na Rusijo, njegova diktatorja Stalina in na njeno "barbarstvo", se je Mussolini zadovoljeval le z napadi na Francijo, na Anglijo in na "kapitalizem".

Spremenjena vloga

Zdaj je vloga med Hitlerjem in Mussolinijem spremenjena. Dočim si nemški firer in Stalin izmenjujeta čestitke in je slednji celo zagotovil, da je "prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo scementirano s krvjo," je Mussolini, ki je prvi pričel ljubimkati z Moskvo, postal danes gromovnik proti nji. Vzrok je, ker se je Hitler od

Mussolinija obrnil k Stalinu, v nadi, da bo dobil več s pomočjo Rusije, kakor s pomočjo Italije. Torej čisto navadna, starodavna imperialistična igra. Hitler je videl, da če se bi zapletel v vojno z zavezniki v pomoč Italiji, bi mu pretel na vzhodu Stalin, ne da bi mogel on (Hitler) v taki vojni na eni ali drugi fronti kaj pridobiti za "trejni rajh". Toda če se sporazume s Stalinom, mu pade v naročje Poljska ko zrelo jabolko. Seveda, Stalin je zahteval protikoncesije in jih dobil. Izkazalo se je sicer, da so se nekateri mali narodi pripravili upirati mešetarenjem za njihovo kožo na življenje in smrt, in izkazalo se je tudi, da si je Hitler nakopal vojno, na kakršno ni računal. Trpi pa ne on, nego le ljudstvo njegovega rajha.

Mussolini utihnil

Pakt med Moskvo in Berlinom je Mussolinija osupnil toliko, da od tedaj še niti enkrat ni imel rohnega govora, v katerem bi pretel vsemu svetu, kakor je bil prej tega navajen. A spoznal je še eno nevarnost. Jačanje Rusije v njegovi "interesni sferi". Poslal je svojega zeta v Berlin, da povpraša, kako in kaj. Vrnil se je razočaran, ljudstvo pa so tolažili s kratkimi noticami, polnimi optimizma.

Italija bi morala glasom pogodbe s Hitlerjem iti v vojno z Nemčijo čim so jo zavezniki "napadli". A ostala je "nevturalna".

Stara igra

Taka nevturalnost Italije sicer ni nič čudnega. Slično vlogo je igrala napram svojima zaveznicama v prejšnji evropski vojni. Toda njen gromovniški stil je utihnil. Hitler si je koncem konca opogumil in rekel, da mu Italija v njegovi sedani (Nadaljevanje na 5. strani.)

PRIHODNI ZBOR BO 4.-6. JULIJA T. L.

Odborniki JSZ in Prosvetne matice so na svoji seji 5. januarja definitivno sklenili, da se naš prihodnji ali XII. redni zbor JSZ in Prosvetne matice prične v četrtek 4. julija in skonča v soboto 6. julija. V nedeljo 7. julija pa se snidemo in poslovimo drug od drugega na zabavi.

Večina eksekutive je odločila, da se ta zbor vrši v Clevelandu, ker smatra, da bo to koristno posebno z agitacijskih ozirov. Toda sklican bo v Cleveland le ako bodo klubi št. 27, 28 in 49 to nalogo pripravljeno sprejeti tako, da bo zbor ne le formalnost, nego tudi manifestacijski uspeh vsega našega gibanja. K temu jim lahko veliko pomaga tudi Konferenca Prosvetne matice clevelandskega okrožja.

Ako iz Clevelanda sporoče, da se zbor vsled kakega vzroka pri njih ne bi mogel vršiti, bo sklican iste dni v Chicagu.

Pravico do delegatov imajo vsi klubi JSZ, vse konferenčne organizacije Prosvetne matice, vsa društva, včlanjena v Prosvetni matici, člani eksekutive JSZ in Prosvetne matice ter referenti, ki jih eksekutiva izbere na eni svojih prihodnjih sej.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Delodajalci so zakonoljubni, ako to njim koristi in če morejo s svojo ljubeznijo do postav koristiti "miru in redu", to je, škoditi delavstvu. Ampak kadar zakon drege v njihov žep, se ga otepljejo. Postavo, ki določa minimalno mezdo in maksimalni delavnik, kršijo vsekrižem. Odbor, ki jo upravlja, je 7. januarja poročal kongresu, da prejema povprečno tisoč pritožb na teden proti delodajalcem, ki se ne ozirajo nanjo in izkoriščajo delavce kakor da ta postava sploh ne obstoji. V poročilu poslancem pravi odbor, da s svojim sedanjim osebjem v uradu toliko pritožb ne more sproti reševati. Treba mu torej dovoliti najeti več preiskovalcev, ali pa bo večina pritožb le glas vpijočega v puščavi.

Nemška vlada namerava naseliti na Poljskem nadaljnjih 400.000 nemških družin. Najboljšo poljsko zemljo morajo Poljaki prepustiti Nemcem in se stisniti med Poljake proti vzhodu, kjer so polja najrevnejša. Poleg teh je Nemčija naselila v okupirano Poljsko 808.000 Nemcev iz baltičkih dežel in naseljuje jih sem iz južne Tirolske. Pred prvo svetovno vojno bi se svet nad takimi prisilnimi uničevanji naroda na vso moč zgražal in protestiral, zdaj pa je že ob vsa človečanstva čustva. Za to umetno pretvoritev velikega dela Poljske v nemško deželo je dobilo nalogo delati znanstvene načrte pred štirimi leti vseh 43 nemških vseučilišč. Kar pomeni, da je imela vlada že takrat namen ob prvi priliki udariti na Poljsko in si jo podjarmiti. Ta prilika ji je bila dana lani s sporazumom z Moskvo.

Posojilo Finski, ki ga predlagajo nekateri kongresniki in senatorji, ni nič kaj v skladu z njihovo nevturalnostjo, kakršno so propagirali v slučaju Etiopije, republike Španije, Čehoslovaške, Avstrije, Poljske, Anglije in Francije.

Največ premoga na svetu se pridobiva v Zd. državah. Nemčija je na drugem mestu. Vzlic temu je moralo prebivalstvo v Berlinu prezebiti vse do nedavnega časa, ko se je vlada vendar potrudila oskrbeti mesto s premogom, toda v "odmerjeni količini".

Nemci v Italiji so se morali odločiti ali za selitev v tretji rajh, ali pa za poitaljančenje. 82.542 jih je sklenilo ostati v Italiji in sprejeti njene pogodbe (Nadaljevanje na 5. strani.)

rodna na vso moč zgražal in protestiral, zdaj pa je že ob vsa človečanstva čustva. Za to umetno pretvoritev velikega dela Poljske v nemško deželo je dobilo nalogo delati znanstvene načrte pred štirimi leti vseh 43 nemških vseučilišč. Kar pomeni, da je imela vlada že takrat namen ob prvi priliki udariti na Poljsko in si jo podjarmiti. Ta prilika ji je bila dana lani s sporazumom z Moskvo.

Največ premoga na svetu se pridobiva v Zd. državah. Nemčija je na drugem mestu. Vzlic temu je moralo prebivalstvo v Berlinu prezebiti vse do nedavnega časa, ko se je vlada vendar potrudila oskrbeti mesto s premogom, toda v "odmerjeni količini".

Nemci v Italiji so se morali odločiti ali za selitev v tretji rajh, ali pa za poitaljančenje. 82.542 jih je sklenilo ostati v Italiji in sprejeti njene pogodbe (Nadaljevanje na 5. strani.)

Žrtve vojne na Kitajskem

Japonska vlada pravi, da je bilo ubitih na Kitajskem od pričetka vojne 1937 pa do konca minulega leta 1,218,462 kitajskih vojakov. Tu seveda niso vključene žrtve vojne med civilnim prebivalstvom. Japonsko vrhovno poveljstvo ob enem podaja številke o svojih izgubah, ki so v primeri s kitajskimi majhne. Pravi, da je bilo v istem času ubitih na Kitajskem le 27.000 japonskih vojakov, 18.000 japonskih vojakov pa je bilo ubitih in ranjenih v lanski vojni med Japonsko in Rusijo na meji med Mandžurijo in Vnanjo Mongolijo.

Kitajsko vrhovno poveljstvo na drugi strani trdi, da je bilo samo lani v vojni na Kitajskem ubitih in ranjenih 400.000 japonskih vojakov. Vseh bitk lani med kitajskimi in japonskimi četami je bilo 6,200.

Nepristranski opazovalci borbe na Kitajskem pravijo, da so te številke pretirane najmanj 50 odstotkov.

Obglavljenja v Nemčiji

V Nemčiji so v minulem letu obglavili nad 40 ljudi, večinoma vsled "veleizdaje". Dasi se prebivalci pazijo kolikor mogoče, vendar stori kdo kaj nepremišljenega, in ako prestopka ne plača z glavo, mora v koncentracijski tabor.

V nedeljo 3. marca bo v Chicagu Proletarčev dan

Proletarec slavi letos 35-letnico. Prvo jubilejno slavo k temu dogodku bo v nedeljo 3. marca v Chicagu. Vršilo se bo v dvorani SNPJ. Spored bo pešter, vreden namenu slavlja in bogat užitek, ki ga bo nudil udeležencem.

Podrobnosti bodo navedene v naslednjih izdajah, na prijateljstvo lista v Chicagu in sosednih naselbinah pa apeliramo, naj si rezervirajo ta dan za poset Proletarčevega jubileja.

Knjige Prosvetne matice

Kakor večkrat prej, tako je Prosvetna matica tudi lanske poletje naročila knjige v starem kraju za članstvo pridruženih društev. Bile so odposlane iz starega kraja meseca noveembra, toda vsled vojnih razmer, ki so posebno prizadele morskemu prometu, knjige še niso došle.

Ko hitro jih prejmemo, bodo razposlane. Toliko v vednost društvom, ki so včlanjena v Prosvetni matici.

Chas. Pogorelec, tajnik.

Mišljenje, ki je v naprej diktirano od neke stranke, ni nobeno mišljenje. — Gide.

PROBLEM BREZPOSELNE MLADINE KI POSTAJA OPASEN, PONUDEN V REŠITEV ZVEZNEMU KONGRESU

NAPORI VLADE V VARČEVANJU NA STROŠKE NAJBEDNEJSIH LJUDI. — NEKAJ PODATKOV O VZROKIH SEDANJE BREZPOSELNOSTI. — VELIKE PRILOŽNOSTI ZA DELAVSTVO

Predsednik Roosevelt je v svoji poslanici zveznemu kongresu dne 3. januarja govoril tudi o mladini. Opozarjal je poslance in senatorje, da je ona za bodočnost dežele življensko važen problem. Tvori ga vprašanje, kako in kje zaposliti vsako leto okrog milijon mladih ljudi, ki pridejo iz šol, pa morajo vsled pomanjkanja služb stotisoči izmed nje ostati med brezposelnimi.

Oboroževanje en izhod

En vir, kam s prebitkom mladih moči, nudi oboroževanje. Evropske dežele se ga uspešno poslužujejo — dasi mladini v škodo, pa tudi ostalemu ljudstvu to ni v korist. Tudi ta dežela se je vrgla v oboroževanje kot še nikdar prej v mirnem času s tolikšnimi izdatki. V proračunu za bodoče fiskalno leto določa postavka za oboroževanje dve in četrt milijarde dolarjev, za reliefne akcije pa le 1 milijardo 300 milijonov dolarjev. Brezposelnih pa je nad devet milijonov ljudi. Rooseveltova administracija je v njemu znižala domalega vse postavke, tudi reliefne, zvišala pa je vsoto za jačanje armade, vojne mornarice, zračne vojne flote in graditve utrdb, in v prid te slednje postavke (oboroževanja) je kongresu predlagala uvesti nove davke.

Priporočila jih iz razloga zniževanja deficita in pa da ponagaja republikancem in tistim demokratom, ki venomer zahtevajo "balanciran budžet".

Cemu manj za relief? Administracija je bila zelo kritizirana radi reliefnih potroškov in jih ji reakcionarni listi in politiki še zmerom očitajo dan za dnem. Lani in predlanskim se je Roosevelt še potegoval zanje, zdaj pa se nadeja, ko mu jih je kongres krčil, da se bo za to vprašanje bolj pobrigala privatna industrija, ob

enem pa da bo povečanje oboroževanja tudi pripomoglo k nihanju števila brezposelnih, armada in mornarica pa daje priliko zdravim mladim fantom, da se prigrasijo v njo.

Stari problem kakor je bil

Ampak iz proračuna in iz sedanjega gospodarskega stanja te dežele je razvidno, da ostane glavni problem — kam z milijoni brezposelnih — tam, kakor je bil. To nam priča tudi zanimiva statistična razprava, ki jo je o tem vprašanju objavila A. F. of L.

Ona ugotavlja, da je bila produkcija v Zd. državah koncem minulega leta večja kot leta 1929. ko je dosegla najvišjo točko v zgodovini te dežele. Ampak vzlic temu je zdaj nad osem milijonov več brezposelnih kot leta 1929. Kar pomeni, da povečanje produkcije samo na sebi ne bo otele brezposelnih iz njihnega sedanjega stanja.

Nekaj primerjav

Oktober 1929 je bila produkcija nižja kakor lanskega oktobra, dočim je v prvomenuvanem letu bilo zaposlenih 47.000.000 ljudi in 1.000.000 je bilo brezposelnih, v drugem, ko je bila produkcija večja, pa le 44.000.000, nad 9.000.000 pa je bilo brezposelnih. Produkcija se je torej povečala vzlic temu, da je bilo 3 milijone manj zaposlenih kakor pred desetimi leti.

K tem trem milijonom, kolikor jih je lanskega oktobra delalo manj kot oktobra 1929, je treba došteti 5.000.000 novih delavcev, skupaj 8 milijonov; in k tem še 1 milijon nezaposlenih iz leta 1929, pa imamo število 9 milijonov brezposelnih.

Vzrok, da je treba zdaj za večjo količino produkcije tri milijone delavcev manj kakor (Nadaljevanje na 5. strani.)

HOOVER IN "FINSKI RELIF"

Mnogi dopisniki v kapitalističnih in delavskih listih se zgražajo nad bivšim ameriškim predsednikom Hooverom, ker je stopil na čelo akcije za pomoč v blagu, živilih in zdravilih napadeni Finski.

Očividno je Herbert Hoover vzel načelstvo te akcije zaradi politike. Kajti v tem slučaju so Finski pripravljene pomagati in pomagajo ne samo navadni ljudje, nego tudi bogataši. Slednji pa ne pomagajo zgolj zaradi Finske, ampak iz svoje sržine do gospodarskega sistema v Rusiji.

Se predno je Rusija poslala svojo armado nad Finsko, je predsednik Roosevelt potom svojega tajnika ponudil Hooveru načelstvo nad vsomi ameriški pomožnimi akcijami, ki jih vrši ameriški Rdeči križ, na primer med poljskimi begunci, na Kitajskem itd., pa je Hoover odklonil, ker ne bi imel publicitete, kot jo ima v tem slučaju.

Hoover je v reliefnih podvzetjih smatran za večjaka; kajti vodil jih je posebno med prejšnjo svetovno vojno in po vojni.

Mnogi so že posabili, da je ameriški kongres l. 1921 določil vsoto dvajset milijonov dolarjev za živila v pomoč po suhi prizadetim v sov. Rusiji in štiri milijone za zdravila v isti namen, vodstvo tega reliefja pa je bilo poverjeno Hooveru. Baš vsled reliefnih akcij je postal v ameriški javnosti toliko znan, da mu je to pripomoglo v predsedništvo republike. Ko se je konspirirala pod njegovo administracijo sesala ko hiša iz kart, ga je ameriško ljudstvo odslavilo. Hoover se je umaknil brez "civilne vojne". Ali bi to storil kak evropski diktator, ne glede kakine polome in vojne bi ljudstva povzročil? Naj le poskusijo, pa bodo dobili svinčenke namesto glasovnic.

VELIKO GRMENJA, A PRAV MALO DEŽJA

Le kak milijon ljudi v Zd. državah je premetenih ali okuzenih od "neameriških" aktivnosti, je ugotovila Diesova kongresna komisija ob pričetku sedanjega zasedanja zveznega kongresa, ko ji je potekel njen termin. Ugotovila je celo, da John L. Lewis ni "komunist", in da ogromna večina članstva unij CIO ni le nekomunistična, nego bodisi da se za komuniste sploh ne briga, ali pa je proti njim.

Dalje je Diesova komisija ugotovila, da je komunistična stranka podružnica kominterne in da se mora v svoji politiki ravnati po vetru iz Moskve.

Zdaj če treba za Roosevelta, jutri proti njemu. Danes za Anglijo, jutri proti nji. Danes klicati ogenj in žveplo na Hitlerja, jutri brani zvezo med njim in Moskvo.

Mar je bilo treba potrošiti za to ugotovitev kak pol drug sto tisoč dolarjev ljudskega denarja? Vsak socialistični list bi Diesa o vsem tem zastojni poučil in nobenega denarja ne bi bilo treba rati tega.

Vendar pa je Diesova ropotanje in razkrinkavanje doseglo en namen: podžgalo je reakcionarne elemente proti DELAVSKEMU gibanju v splošno, ker mu je Dies skušal da-

ti pečat "komunizma" in hlapčevanja Moskvi, namesto da bi od vsega početka pošteno priznal, da si bo ameriško delavstvo, pa naj bo organizirano v CIO, ali v AFL, samo znalo urediti svoje odnose s "komunizmom", oziroma ga pomesti iz svojih vrst.

Dies bi lahko priznal i to, kakor je priznala žena predsednika Roosevelta, da stotisoč tistih, ki se navdušujejo "za komunizem", so to storili v OBUPU nad razmerami, v katerih so pogaženi toliko, da so izgubili vero v svojo bodočnost in žele, da bi prišlo karkoli že, kajti zanje da itak ne more biti slabše kot je.

Izrpek končnega poročila Diesove komisije, ki obsega 15.000 besed, med vrsticami priznava, da je bilo vpitje njenega načelnika le milnica; mehurčki, ki so razpočili drug za drugim v nič. Pripravil pa je v histeričnost razne ameriške "patriotične" organizacije, ki so podžgale svoje ščevanje proti tujerodcem in civilnim svobodščinam. V tem oziru je bila Diesova komisija ena najslabših in najškodljivejših v zgodovini preiskav, ki jih je podvzel zvezni kongres od leta 1920 dalje.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdava Jugoslovenska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone ROCKWELL 2864.

Papež in naponi za mir

Papež Pij XII. baje deluje za mir. Ameriški predsednik Roosevelt se dela kot da mu veruje, ali pa resnično misli, da se v Vatikanu iskreno prizadevajo pripraviti vojskujoče se dežele v poravnavo. Papež jim je celo predložil osnutek, ki naj privede svet ne le v mir, nego v krščanski, pravičen, trajen mir. Nekateri njegove točke v osnutku niso njegove. Vzel jih je iz socialističnih programov. Na primer, načelo sodelovanja, v katerem bo zaščiten varnost malim kot velikim deželam v skupno dobro. V eni točki se zavzema za pravice in zaščito narodnih manjšin, kar je istotako naša stara točka. V socialističnih programih je bila naglašena in nje uveljavljenje zahtevano davno prej nego jo je kak papež utaknil v svoj "mirovni" program.

Papežev predlog za ukinitje vojne je bil posebno v nepoučeni javnosti ugodno sprejet. Mar ni vključil v svoje točke vse, kar načeloma lahko podpisajo vsi svobodoljubni ljudje? Vsi, ki so proti vojni? Vsi, ki so za odpravo vzrokov za vojno?

Res, toda tisto, pobrano iz drugih virov, ne spada v vatičanske grede. Tam so gojili in še goje rože, ki ne prinašajo miru. Papež je s temi mirovnimi točkami premočil marsikoga in izgleda, da so tudi v Washingtonu že pozabili njegovo prejšnjo vlogo.

Sedanji papež je bil prej državni tajnik pokojnega papeža. Mussolini je z njima sklepal pakt pobotanja med državo in cerkvijo. A ob enem si je s tem izposloval pomoč cerkve v svojih imperialističnih ambicijah. Na primer v njegovi osvojevalni vojni z Etiopijo.

Novi papež je zdaj za zaščitenje narodnih manjšin, menda ker smatra, da jih v Italiji ni več. Ampak, ali je kot kardinal Pacelli kaj storil za preganjane jugoslovenske in nemške katoličane pod Italijo? Ne. Pristal je v Mussolinijevo zahtevo, da se od cerkve v Italiji pričakuje službovanje državnim interesom.

Ali se je zavzel v svojih mirovnih nagibih za Čehoslovaško? Ali je slovaškim klerikalcem vsaj svetoval, da naj ne pomagajo Hitlerju? Ne.

V civilni vojni v Španiji je z Mussolinijem in Hitlerjem vred pomagal španskim fašistom. Poljakom je svetoval, da naj se na kakršenkoli način pobotajo s Hitlerjem. Hitlerja pa je sedanji papež v vlogi državnega tajnika prejšnjega Svetega očeta pozival v sveto vojno proti "komunizmu". In tudi pozneje, ko je sam dobil stolico sv. Petra.

Pij XII. ima torej v svojih mirovni vlogi kaj slabo prošlost. In vse se tako zdi, da tudi zdaj pomaga le vnanji politiki italijanske monarhije, ne pa resničnemu miru. Roosevelt morda misli drugače. V Vatikan je poslal posebnega pooblaščenca, da bo skupno s sveto stolico deloval za mir po svetu v imenu predsednika Zedinjenih držav. To službo je dobil protestant, bivši načelnik ameriškega jeklarskega trusta, bogataš Myron C. Taylor. Diplomacija ima pač svoje muhe, in ima jih še posebno v prizadevanjih za "mir".

Harry Bridges in svoboda prepričanja

Dolgotrajna borba proti delavski tajnici Frances Perkins, ker ni podvzela korakov za deportiranje "tujca" Harryja Bridgesa, je stala zvezno vlado mnogo denarja, enako tudi uni, ki jo vodi Bridges. Rojen v Avstraliji, stanujoč v Zed. državi 20 let, toda ne še državljan se je povzpela na vodilno mesto pristaniških in pomorskih delavcev na ameriškem zapadnem obrežju. Človek svojevrstnih sposobnosti, dober organizator, radkalec, ki ni šinil v tradicijske toke ameriškega unionizma, je bil napadan od delodajalcev, šikaniran od oblasti, in izrabljan od komunistične stranke.

Koliko se je v teh skušnjah naučil, ne more zdaj vedeti nihče, najbrže niti on sam. Ve le, da se mogočejšim ljudem nego je on NI posrečilo vreči ga iz te dežele kot NEZAZELJENEGA "tujca".

Iz preiskave, ki jo je vodil v imenu delavskega oddelka zvezne vlade James M. Landis, je le razvidno, da se je Harry Bridges res udeleževal takozvanih "komunističnih" sestankov in sej, da pa ni ugotovljeno, če so bili dotični komunisti to res tudi po prepričanju, ali le orodje delodajalcev. Landisevo poročilo o preiskavi, ki smo ga pomagali plačati vsi, ki živimo v tej deželi, je draga zadeva. Kajti v bistvu ugotavlja le to, da so "komunisti" (večinoma bivši komunistični voditelji na zapadu) jako slaba svojata. Dokler so dobivali plačo od svoje stranke, oziroma kominterne, so bili "komunisti". Ko jim je bila ukinitja in so bili namernoščeni s sličnimi "komunisti", so se priglasiili za pričanje proti svojim naslednikom in sami sebe proglasili za agente provokatorje.

Harry Bridges je vsled teh agentov provokatorjev rešen "stigma" komunizma, ker ga je vztrajno tajil. Preiskovalec Landis smatra, da so tisti "komunisti" (plačevala jih je prej komunistična stranka), ki so pričali proti njemu, bolj krivi njegovega zaidenja med komuniste in na njihove seje, kakor pa on, ki je hotel le sodelovati pri svojem delu in ni vedel kdo je kdo in kaj namerava.

Poročilo, ki ga je o tej dragi preiskavi zaradi enega sa-

ČEMU V DANAŠNJIH CASIH TREBA NEVARNIH STANOVANJ?

"Osemnajst ljudi zgorelo, mnogo drugih nevarno opečenih," so se 3. januarja glasile vesti iz Minneapolisa. Starinski hotel, v katerem so stanovale družine in gosti, se je ugal. Kako? Ugotovili so, da najbrže, ker je nekdo po neprevidnosti vrzel iz kakega nadstropa v koritce za smeti gorčo cigareto, ki je spodaj zapalila odvržen papir in tako se je pričelo. V en pa so gasilci nosili ožgana trupla.

Dandanašnji osemnajst, ali pa trideset, ali pa magari tisoče na mah uničenih oseb ne pomeni dosti. Vsaj tako se človeku zdi v pomenu s ljudmi. Ampak vendar, čemu dovoljevati v tako razviti deželi, kakor je ta, "hetele" ali "apartamente", ki bi jih bilo treba že davno podreti? To so vendar pasti! "Če ne bo nesreče, ne bo nič hudega," menijo lastniki. Ampak kadar je kaj "hudega", niso oni na ikodi, ker so zavarovani. Zivljenj gorelim ljudem pa ne more vrniti niti najmočnejša zavarovalnica na svetu.

POLITIČNE IN GOSPODARSKE RAZMERE NA FINSKEM

O Finski ima večina ljudi vsled vsakojake propagande nasproučajočih si sil jako zmedene pojme.

Eni jo slikajo za belogardiščno napadalko na Sovjetsko Unijo ter morilko delavcev in kmetov; njen kapitalizem za izkoriščevalni, krvavi sistem. In njeno ljudstvo da komaj čaka osvoboditve.

Finska ima za sabo dolgo zgodovino, posebej v podjarmljenjih. Vsa finska dežela obsega 149,954 kv. milj. Prebivalcev ima približno 3,700,000. Po površini je torej kakih 50,000 kv. milj večja nego Jugoslavija, a prebivalcev ima Jugoslavija nad 10 milijonov več kakor Finska. Napram velikosti Rusije pa je Finska komaj da palček. Ampak za Rusijo ima važnost vsled svoje strateške vrednosti. Finska se prištevata k škandinavskim deželam. Je precej bogata na rudah, posebno na železni in niklju, njeno glavno bogastvo pa so gozdovi. Zima na Finskem je hujša in daljša kot kjerkoli v Zed. državah. Do 12. stoletja so Finci živeli pod svojimi glavarji. V tej dobi so udrli nanje Svedi, jih podjarmili in pokristjanili.

Letu 1721 so Svedi prepustili Rusiji finsko provinco Viborg, leta 1809 pa si je Rusija podjarmila vso Finsko. Vendar pa je car Aleksander I., na priporočilo svojih svetovalcev, ki so poznali Fince in njihovo žilavost, oznanil, da ostanejo njihne tradicije in vera nedotaknjene. Finci so namreč luteranci po veri, Rusija pa je priznala za svojo državno vero le pravoslavno in v izjemnih slučajih je dajala koncesije drugim veram, zato da je njim pripadajoča ljudstva laglje podjarmila. Finska je v onih dneh (pred 140 leti) že imela parlament, fevdalen, kajpada, vendar pa je bilo v njemu tudi ljudstvo zastopano. Priznani so bili v njemu štirje glavni stanovni plemstvo, duhovščina, novo nastajajoče meščanstvo (buržvazija) in kmečki posestniki. Služinčad pri familijah teh stanov je bila brez pravice, enako delavci, ki pa so bili večinoma obrtni pomočniki in hlapci, kakor skoro povsod v onih časih. Kajti industrija je bila takrat šele v povojih. Na Finskem je v velikem obsegu sploh nikoli ni bilo. Naj bo še dodano, da v finskem parlamentu

Nastala je svetovna vojna (1. 1914-18). Finci so bili v nji proti carizmu in vsled tega želeli zmago Nemčiji. Tudi pomagali so ji. Nadejali so se svobode, ako bo carizem premagan. Propadel je leta 1917.

Tedaj pa so se finske stranke, oziroma razredi na Finskem sprli med seboj. Na svoje prejšnje so delovanje so pozabili. Pognali so se v boj drug proti drugemu čim so leta 1917 proglasili neodvisnost od Rusije. Tudi nova oziroma prva vlada boljševiske Rusije se je vmešala v spor in bila poražena s pomočjo Nemčije. Finska je v teh intrigah postala samostojna, toda največ vsled svoje lastne borbene volje.

V notranjih bojih med Finci se je šlo v glavnem, kaj naj bo nova Finska? Nastala je civilna vojna. Delavsko gibanje na

mega uniškega voditelja podal preiskovalec James M. Landis, pa ni v resnici rešilo nobenega problema. Le Harry Bridges je lahko vesel. Ampak načelo, da-li se naj človeka deportira zaradi PREPRICANJA, s to preiskavo se ni bilo rešeno. Kajti dokazano je le, da Bridges nima takega "prepričanja", radi kakršnega se je ZAHTEVALO, da se ga deportira.

To je za radikalec slabo ugotovilo. Kajti naj bo kdo komunist ali karkoli, ako ne izvrši res zločina dejanja, radi samega golega prepričanja se ne bi smelo nikogar, ki je postavno prispel v to deželo, izgnati iz nje zgolj zato, ker se s svojimi aktivnostmi zameri vladajočim.

Finskem (ki ni bilo komunistično v današnjem pomenu besede, ker takrat še ni bilo "komunizma") se je borilo za prvenstvo in kakor prej car in nato boljševiski je tudi ono izgubilo s pomočjo nemške intervencije.

Ali vendar — Finska je postala neodvisna. Naučena demokratičnih tradicij, je sama pomeđa s fašizmom. Demokracija je bila ustanovljena in v 15 letih se je Finska razvila v najbolj demokratično in najbolj zadržno deželo na svetu.

Buržvazija v nji je ostala. Kapitalistično načelo privatne lastnine je v nji obveljalo.

Ampak okrog polovico finskega narodnega gospodarstva tvori zadržništvo. Mala trgovina je skoro vsa zadržno upravljana. Mnogo bogastva v pravih državah. Privatni kapital je na Finskem torej precej malo. Od tedaj naprej so na Fince deževale tiranske carske odredbe. Pod njimi so se naučili rebelirati bolj složno kot katerikoli del stare Rusije. L. 1904. je finski patriot umoril carjevega gubernerja, ki je vladal Finsko. V revoluciji leta 1905, po ponesrečeni vojni z Japonsko, pa se je poleg delavstva v Petrogradu (zdaj Leningradu) in drugje v Rusiji v borbi za strmoglavljenje carskega režima poslužile orožja tudi finske mase. Uspele so toliko, da so si izvojevale veliko boljše koncesije, kakor pa ostalo prebivalstvo Rusije. In vrh tega je finko socialistično delavstvo prvič izvojevalo tudi splošno, enako in tajno volilno pravico. Ko pa si je carizem opomogel, je spet pritisnil na Finsko, da ji da rusko lice. Finci so rajše vztrajali, kakor da se bi podali.

Nemčija in Rusija sta avgusta lanske leto odprto proglasili pogodbo "prijateljstva", to je, sporazum za osvajanja.

Ena izmed žrtev tega sporazuma je Finska.

Kdor pozna njeno ljudstvo, da ne ono, ne njihova vlada ni hotela ogražati nikogar. Niti ni bilo pri volji udati se imperikalizmu, proti kateremu se je stoletja bojevalo.

Kakšnega mišljenja je ljudstvo na Finskem v političnem oziru? S svojimi lastnimi močmi je porazilo fašizem, katerega je pomagala tik po vojni kajzerjeva Nemčija, nato pa vsa nova fašistična gibanja; in enako najeti moskovski "komunizem". Tisoče finskih delavcev in kmetov je padlo, predno je demokracija na Finskem spet dobila veljavo. Finci so bili večinoma revni, že prej težko, zdaj pa jih naciji še bolj mučijo na razne načine. V mestu Sierpce jim je nacijski glavar ukazal zapustiti svoja stanovanja ter se izseliti v odkazani kraj. S sabo niso smeli vzeti ničesar razen kar so imeli na sebi.

MUČENJE ŽIDOV POD HITLERJEM

Ko je Hitler prevzel Nemčijo, je bilo v nji 800,000 Židov. Nacisti so jih v petih letih izgubili kakih 300,000, ostalo polovico pa izolirali in gospodarsko uničili. Tako so se naciji v tretjem rajhu razveselili, da je "židovskega problema" zanje konec. A med tem so se odločili vzeti Avstrijo in z njo so dobili tudi 850,000 Židov. S prikjučitvijo Češke so jih dobili nad milijon, še več pa z osvojitvijo Poljske, da ima zdaj Nemčija okrog pet milijonov Židov. Ker jim je vzela imovino in prejšnje službe, žive v silni bedi. Velik del osvojenе Poljske je Hitler določil za židovsko "rezervacijo", kamor jih naseljuje, ne da bi se pobrigal tudi za pogoje, pod katerimi se jim bi bilo mogoče preživljati.

Na Poljskem je bilo za Žide, ki so bili večinoma revni, že prej težko, zdaj pa jih naciji še bolj mučijo na razne načine. V mestu Sierpce jim je nacijski glavar ukazal zapustiti svoja stanovanja ter se izseliti v odkazani kraj. S sabo niso smeli vzeti ničesar razen kar so imeli na sebi.

Na povpraševanje za pratiko. Potolžil sem jih, da svoj god lahko najdejo tudi v koledarju. Kar se pa tiče obudovanja "namalanih" svetnikov kot so na primer sv. Martina gos, čebelarstva tatvina sv. Gala ali miši sv. Jederte, pa lahko pre-pustimo stari materi "Kumljanskih hribih".

Koledar so pomagali razpečavati: Paul Kumer v Breezy Hillu, Ana Bratkovich v Yalu, John Shular v Grossu in Anton Petočnik v Mineralu. Naselbine Arma, Franklin, Frontenac, kamp 50 ali Edison, Radley, Ringo, Fleming in nekatere oddaljene farmarje sem pa obiskal sam. Proporcijo še vedno prodamo največ koledarjev v nekdanji precej veliki in najnaprednejši slavonski naselbini v Kansasu, v Grossu. Devet družin pa so vzeli osem koledarjev. Po številu, sem jih največ prodal v Armi, daši to ni oddaleč največja naša naselbina. Za tem pride naselbina kamp 50, kjer imamo precej semišljenikov.

V Flemingu sem obiskal več rojakov in prodal — en koledar. V nekdanji naselbini Chicopee živi še pol ducata naših družin, toda se nisem ustavil, ker vem iz izkušnje, da bi še pratio težko prodal.

Gostoljubni in postrežljivi pa so ti naši rojaki. Vse dobiš pri njih, razum — denarja. Pač zato, ker ga v Kansasu precej primanjkuje. Pičel zaslužek, kolikor se ga še najde kje, nobenega zglada za kako izboljšanje delavskih razmer v bodočnosti, so vzroki, da štedijo vsak kvoder. Podrobnosti glede potrebe in gostoljubnosti rojakov, v podobni raznih tehničnih in netehničnih klobasarij, pa vam ne bom poročal.

Priznanje vsem, ki ste mi šli na roke pri razpečavanju koledarja. Zelo dobro de prodajalcu, ki pride s tako "krošnjem" okrog, če naleti na razumevanje in na ljudi, ki znajo ceniti dobro delavsko knjigo, kot je naš Družinski koledar.

Anton Shular.

IZ KANSASA

"Saj ne nosiš to zastoj!" s temi besedami me je sprejel rojak, ko sem se pojavil okrog vogla njegove hiše, s kopo koledarjev pod pazduho. Odrnil sem, da že dolgo iščem človeka, ki bi bil pri volji prevzeti mojo "mastno" službo — razpečavati Druž. koledarja od hiše do hiše; toda do zdaj se mi še ni posrečilo dobiti koga, ki bi hotel s tem "dobro zaslužiti". Ponudil sem mu to delo, če misli, da je "denar v tem", pa se je popraskal za ušesi in odvrnil, da imamo letos res zelo "prijazno" zimo. Ostal pa je še vedno uverjen, da prodajam koledarje zaradi dobrega zaslužka. Končno sva se pogodila za enega. "Pa ta rdečega mi daj", je rekel, ko je videl, da jih imam več barv, "ker sem tudi jaz rdeč!" Povabil me je na kolozarec rdečega vina, in tako sem videl, od kod izvira njegovo nagnjenje do rdečee barve. Ponudil sem mu cigaro, pa sva prila vsak na svoj račun. Priporočil sem se spet za drugo leto, če naju prej "vrag ne po-citra", in odšel.

Pa je malo takih. Večinoma kupijo koledar za to, ker se zavadejo, da je to dobra delavska knjiga, vredna tistih treh kvodrov. Spet drugi pravijo, "vzajemno, da ne boš prišel čisto zastoj".

V par slučajih sem naletel na povpraševanje za pratiko. Potolžil sem jih, da svoj god lahko najdejo tudi v koledarju. Kar se pa tiče obudovanja "namalanih" svetnikov kot so na primer sv. Martina gos, čebelarstva tatvina sv. Gala ali miši sv. Jederte, pa lahko pre-pustimo stari materi "Kumljanskih hribih".

Tole mi ne gre v glavo?

Kako to, da je toliko gasilcev, ki "znajo" gasiti šele ko že vse pogori, v času požara pa jih NI na spregled?

Koledar so pomagali razpečavati: Paul Kumer v Breezy Hillu, Ana Bratkovich v Yalu, John Shular v Grossu in Anton Petočnik v Mineralu. Naselbine Arma, Franklin, Frontenac, kamp 50 ali Edison, Radley, Ringo, Fleming in nekatere oddaljene farmarje sem pa obiskal sam. Proporcijo še vedno prodamo največ koledarjev v nekdanji precej veliki in najnaprednejši slavonski naselbini v Kansasu, v Grossu. Devet družin pa so vzeli osem koledarjev. Po številu, sem jih največ prodal v Armi, daši to ni oddaleč največja naša naselbina. Za tem pride naselbina kamp 50, kjer imamo precej semišljenikov.

V Flemingu sem obiskal več rojakov in prodal — en koledar. V nekdanji naselbini Chicopee živi še pol ducata naših družin, toda se nisem ustavil, ker vem iz izkušnje, da bi še pratio težko prodal.

Gostoljubni in postrežljivi pa so ti naši rojaki. Vse dobiš pri njih, razum — denarja. Pač zato, ker ga v Kansasu precej primanjkuje. Pičel zaslužek, kolikor se ga še najde kje, nobenega zglada za kako izboljšanje delavskih razmer v bodočnosti, so vzroki, da štedijo vsak kvoder. Podrobnosti glede potrebe in gostoljubnosti rojakov, v podobni raznih tehničnih in netehničnih klobasarij, pa vam ne bom poročal.

Priznanje vsem, ki ste mi šli na roke pri razpečavanju koledarja. Zelo dobro de prodajalcu, ki pride s tako "krošnjem" okrog, če naleti na razumevanje in na ljudi, ki znajo ceniti dobro delavsko knjigo, kot je naš Družinski koledar.

Anton Shular.

Mnogo premogarjev v vzhodnem Ohio odslovljenih

Bellaire, O. — V tem okraju se nam obetajo vzlic oglašanje "more prosperitete" jako slabi časi. Kolikor mi je znano, so na Powhatan Pointu nedavno odslovlili 700 premogarjev. Dela jih še okrog 400. Na Dille Botomu, O., je bilo 30. dec. pogonanih na čisto drugih 700 premogarjev. V Sturcu je rov zaprt že od aprila lanske leto. Ob zaslužek je kakih 400 rudarjev. V Miklenville, O., je rov ustavil obrat junija lanske leto in s tem je bilo spet 600 nadaljnjih premogarjev ob delo. Med slednjimi je ves čas tudi podpisani.

Na Elm Grove, W. Va., ni veliko boljše. Trije prej omenjeni rovi so vsi južno od Bellaira. Prizadeto je vsled teh odslovljen članstvo petih družtev SNPJ.

Vzhodnoohijska federacija SNPJ ostane v Prosvetni matici. V tiskovni sklad Proletarca je prispevala \$2.00.

Naše ljudstvo bi za napredek storilo in prispevalo več, ako ne bi bilo v tako slabih razmerah. Tako pa je že to uje-govo zanimanje pohvale vredno. — L. Pavlinich.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KAJ BO S ČESKO IN SLOVASKO?

KOMENTARJI

Tudi Hrvati bi radi svojega svetnika. Minulo jesen so poslali k papežu 20 romarjev s prošnjo, da bi preglasil za svetnika Hrvata blaženega Nikolo Taveliča. Zelo verjetno je, da bodo uslišani, ker je Rimu v političnem in verskem oziru veliko na tem, da si pridržijo Hrvatov v prijateljstvu posebno zdaj, ko tvorijo v Jugoslaviji avtonomno deželo.

Papež je imenoval za nadškofa v Chicagu milwauskega nadškofa Samuela A. Stritcha, ki je s tem prevzel mesto prejšnjega nadškofa pokojnega kardinala Mundeleina. Za nadškofa v Milwaukeeju pa je imenoval trentonskega škofa Mosesa E. Kileyja. Oče novega čikaškega nadškofa je priseljenec, mati pa v Ameriki rojena Irka. Tudi novi milwauski nadškof je iz irskih krogov. Sploh se v tej deželi more te še rekdokateri sveceniki povzpeli daj kot do monsignora, ako ni irskega pokolenja. Vsaj poljskim, češkim, slovaškim, hrvaškimi in slovenskim katoliškimi duhovnikom ni mogoče priti nikamor v višje službe, razen ako gredo kam v najvišje hribe, kot je to storil Rev. J. Trunk, ki pa se duše in se navdušuje za novi ruski panslavizem v leadvitskih gorah.

"Amerikanski Slovenec" se postavlja s slavo in z imenom, ki je kupljena stvar. Mlad list je kupil ime starega, pa se z imenom postavlja. V biznisu ni v tem nič pregrešenega. Ampak to ime, s katerim se zdaj lišpajo, je bilo enkrat že v "brezverskih rokah". Tako so v "E." sami priznali. In bilo je ponudeno nekemu "brezverskemu" listu prej nego "Edinosti", ki ga je končno dobila za malenkostno vsoto.

Kaj je z apelom, ki ga je naslovlil v "obrambo domovine" Janez Jerič in ga za njim ponovil "Naprej"? Ali je domovina že rešena, ali pa sta tisti klic priobčila le, da napolnita kolone?

"Kolumnist" Trunk v Am. S. pravi, da Mussolini zdaj kolne Ruse, da si jim bi moral biti hvaležen za pomoč, kajti v času njegove invazije v Etiopijo so ga sovjeti zalagali z oljem in tudi ko je šel v Albanijo, ga mu niso odrekli.

James Debevec, ali kdor že, se v A. D. čudi, kako to, da se nihče med Slovenci ne zgane za stiskane Fince dočim so nabirali za španske lojaliste. Čemu ne bi A. D. kaj storila zanje, saj je svetovni dnevnik! Tudi bo imela laglje delo, ker s Finci simpatizira domalega vse ljudstvo te dežele. Nekateri iz simpatij do finskega naroda, ki je v Zd. državah čislal veliko bolj kakor španci, drugi iz načelnega obsojanja imperalističnih vpadov, tretji pa zgolj iz sovraštva do Stalinovega režima in njegovega "komunizma". Španski lojalisti niso imeli teh ugodnosti. Finski narod je složen in se enotno bori proti vnanjemu sovražniku. V Španiji tega ni bilo. Zato so bili lojalisti navezani v svojem dolgotrajnem boju zgolj na pomoč mednarodnega delavstva. Blago iz Rusije so plačali z zlatom, škodo, ki so jim jo povzročili komunisti, pa s porazom. Tako trdijo oni, ki so imeli opravka v republikanski vladi.

Radniški Glasnik slavi "godišnjico vsako leto. Letos praznuje 32-godišnjico. V resnici je njegovo slavlje še veliko bolj potvorba kakor pa A. S. Ampak tudi radnikovem v Pittsburghu je biznis prvo. Banket tu, banket tam — 32-godišnjica — a njihovemu listu ni niti 20 let. Predniki, s katerimi se postavlja, pa so bili socialistični listi, in ljudje, ki so zanje garali in jih urejevali, se od "Radnikovih" godišnjic z gnjevom obračajo.

Prebivalstvo Jugoslavije
Vladni viri v Beogradu cenijo, da je prebivalstvo Jugoslavije do konca minulega leta naraslo na 15,700,000, prebivalstvo Beograda pa na 400,000.

Minulo leto je bilo usodno za čiški in slovaški narod. Prvi je izgubil samostojnost popolnoma, drugi jo je "dobil" izpod tiranije Čehov iz rok Hitlerja. Ampak Slovaki včasih temu niso srečni. Njihova vlada je prepovedala "komunizem", a ob enem na Hitlerjevo povelje (Hitler je zaščitnik Slovaške) priznala komunizem in poslala poslanika v Moskvo. Čehi se še bore za svobodo, a Slovaki vsled svojega klerikalnega vodstva niti na snotja ne vedo, pri čem da so. Slika gori prikazuje demonstracije v Bratislavi, slovaškem glavnem mestu, ob koncu minulega leta. Ker je beda na Slovaškem velika, in tudi z vlado vse narobe, so demonstranti rogovili predvsem proti Zidom, Madžarom—in Nemcem. S tem so prizadeli svoji vladi nove težkoče. "Popravila" jih je s kaznovanjem krivcev, kar pa pomeni za Slovake le še več ponižanja in zatiranja.

Glasovi z druge strani

V zmedenih, viharnih časih izgubi razsodnost marsikdo, ki je v zmernejših dneh znal vsaj navidezno pametno presojsati. A sedanja vrtoglava doba je vrgla njihovo miselnost z ravnotežja, so they "flew off the handle," so they speak.

Strahove in zločine vidijo tam, kjer jih ni, dočim jim zlodiji postanejo angeli in tolovaji pa ideal.

Taki pojavi med ljudmi so posledica bolnih razmer. Razmere pa so bolne vsled sistema in tega so zopet krivi — ljudje.

Mnogim vzlic obilici vetrovnih tokov primanjkuje zraka, da love sapo in si ne morejo najti trdnih tal. Begajo sem in tja in si iščejo zavetja. Ali pa se napihnejo in se proglasijo za preroke, pri tem pa čisto pozabijo na prošlost, kajti učiti se iz nje, to bi pomenilo misliti. Učiti se in razsojati pa je veliko težavnejše kakor pridigati, obsojati in "prerokovati". Niti tega ne vedo, da niso oni prvi, ki uganjajo to početje, nego le posnemovalci onih, ki so prav tako tjavendan govorili in pozabili na pamet in resnico. Te vrste material je greda, na kakršnih uspevajo demagogi, ki znajo premotiti zmedene ljudi toliko, da so pripravljivi drveti danes z njimi popolnoma v nasprotno smer od one, v katero so z njimi večraj drli.

Nesreča za ljudi je, da ne znajo čitati, ali pa čitajo narobe, ali pa jih spremlja pri vsem čisto navaden primitiven gnjev, kateremu se udajo, nevedoče, kakšne nesposobnosti počenja.

V teh dneh vrtoglavih diktatur, hinavskega verstva, lažnjivega, zavratnega kapitalizma in "komunizma" se spozabi tudi kdo, ki bi v količjak hladnejših okolščinah pobijal vse tisto, za kar se navdušuje premočen od hude "ice".

Eden teh ljudi je Mike E. Sostarič in Milwaukeeju. Včasih je bil deloven med hrvaškimi komunisti. Pa se je "komunizma" naveličal in v imenovanemu mestu je spet postal socialist. Ko je socialistična stranka v Milwaukeeju vsled bodisi kakršnih vzrokov že nehala rasti, ko je začel nastopati La-Follette s svojo stranko in ker naš prijatelj Sostarič ni dobil izvolitve na socialistični listi za poslanca, se mu je vse skupaj zamerilo in je pustil naš klub.

To je bilo še pred zadnjimi volitvami. Postal je aktiven v demokratski politiki in v ta na-

men ustanovil "demokratski" klub. Izgleda, da tudi med demokrati ni uspel. Zdj se je znesel nad Proletarcem s sledečim pismom, ki ga je naslovil upravniku Pogorelecu:

Naj dragi bog da, da se uredišči tvoje želje, to je, naj zmaguje velika, strajanska demokracija, tvoja, Zajčeva, Molkova, Chamberlainova, in sv. očeta Pija XII. Veliko vaše demokratične srce je prebolelo Mussolinijevo kristjansko invazijo Etiopije, japonsko dobronelost Kitajski in Čehi so bili dobra duša, ali se ni moglo pomagati, pa zakaj bi se mi toliko jezili. Kar se tiče Poljske, ni treba nas bolebiti glava zanj, samo če se ne bi prokleti boljševiški Rusi umešali. Ampak sedaj pa je preveč za vse nas, kateri kričimo z Randolph Hearstom skupaj. Finska! Najdemokratičnejša država na svetu bo padla pod komunizem, če vsi ne pomagamo kričati zoper Rusijo, zoper slovaško delavsko državo treba vstati vsi od papeža do zadnjega delavca, osobito če je Slovan, in kričati kakor eden mož.

Trideset let sem bil naročnik Proletarca, ampak prosim, ne pošiljajte mi ga več. M. E. Sostarič.

Stvari, radi katerih se znaša prijatelj Sostarič nad tem listom, NI ČITAL V NJEMU.

Napačno je v takih grajah omenjati druge, ki nimajo pri Proletarcu nikake odgovornosti in ne pišejo vanj. To se je dogodilo že dostikrat, ker dočičniki v svojih strasteh ne vedo, kako nesmiselno je to. (O tem napiše urednik v prihodnjem številko poseben članek.)

Proletarec se še ni NIKDAR navduševal za Chamberlaina in ne za PAPEZA PIJA XII. Sploh še nikoli ne za tega ne za kakraga drugega papeža.

Komunisti, s katerimi je Sostarič, SO SE! Imenovali so ga ZAGOVORNIKA demokracije in njegovo izvolitev udarec za HITLERJEV IN MUSSOLINIJEV FASIZEM.

Proletarec jim je tedaj odgovorjal, da je NJIHOVA TRDIJEV LAZ, kajti sedanji papež je bil v slučaju Etiopije in v času civilne vojne v Španiji ZAVEZNIK fašizma in njegove agresivnosti. Ob enem je klical Hitlerja v sveto vojno PROTI

"komunizmu", na kar smo komuniste takrat, ko so njegovo izvolitev slavili za zmago demokracije, še posebno opozarjali. Kdo je bil torej v ZMOTI? MI, ali oni?

Mi nismo preboleli "Mussolinijeve kristjanske invazije" v Etiopijo. Komunisti SO JO. Kdo pa je zalagal takrat Mussolinijevo vojno in tovrstne ladje z oljem? Mi nismo preboleli nobene invazije, in baš ker smo PROTI politiki SILE, smo odobravalji sovjetskega komisarja Maksima Litvinova, ki je bil v Genovi in v diplomatskem svetu krvava nasilja, podjarmljenja in zatiranja ter apeliral na narode, naj skupno podvzamejo vse potrebne korake, da se pred agresorji kolektivno zavarujejo.

Toda Litvinov je MORALITI. Papežu se ni posrečilo pridobiti Hitlerja, ker mu ni mogel ničesar ponuditi, zato se je (Hitler) rajše obrnil ZA ZAVEZNISTVO V MOSKVO. Tako je s 24. avgustom 1939 nastala na svetu še ena AGRE-SIVNA dežela.

Za Poljaki seveda ni treba plakati... Vidite, kako hinavski so lahko "Slovani"! Iz varnega, ameriškega zavetja se Poljakom rogajo, ker ne zapopadajo, in kakšno trpljenje so padli! Prejšnja Poljska je bila krivično sestavljena in o njeni vladi smo vsikdar poudarili, da je TIRANSKA, PROTILJUDSKA in PROTIDEMOKRATIČNA. Toda kadar obsojamo eno krivico, ne smemo, če smo pravični, radovati se nad kujsko krivico! Če bi bili ljudje, ki se sadistično vsele tragedije poljskega naroda, na kak način PRIMORANI iti iz te dežele deliti usodo preganjanih, mučenih Poljakov, morda bi jih to izpametovalo. In kdo je pripomogel slovaškemu poljskemu narodu v Hitlerjevo imperialistično žrelo? Mar ne "SLOVANSKA" Rusija?

Sostarič omenja vse v eni sapi tudi Hearsta. Očividno on čita njegov list in najbrže GANI ODPOVEDAL, drugače ne bi vedel, kaj piše. Ampak da ga bo lahko brez slabe vesti naročil in čital naprej, mu je prišlo prav enostavno, zljiti svoj srd nad Proletarcem in tega odpovedati, da NE PIŠE NIČESAR TAKEGA. KAR MU OČITA v gornjem pismu. V uredništvo Proletarca ne zahaja noben HEARSTOV list, ne zdaj, ne prej. Niti jih ne naročata zase upravnik ali urednik, daj si ne bilo to nič slabega, ker bi bilo dobro, da smo poučeni o vseh.

Čudno je tudi to, da so nekateri ljudje žele zdaj spoznati, da meščanski tisk laže in tisti listi z njim vred, ki ga ponatiskujejo.

Tudi je čudno, da tako star naročnik, kot je Sostarič, ne ve, da Proletarec ni nikdar kričal zoper Sovjetsko Unijo, ne go vedno opozarjal na nevarnost, ki ji preti od kapitalističnih sil. NE MORE PA ODOBRAVATI ZVEZE, IMPERIALISTIČNE, REAKCIONARNE, PROTILJUDSKE ZVEZE MED STALINOM IN HITLERJEM.

Kdor je brez prepričanja, oziroma ga ima le v denarni listnici ali v "cash registru", take zveze lahko prebavi in jih zagovarja. Ampak za nas je bil Hitler fašist, krivnik in sovražnik miru, in nobenega vzroka nimamo misliti, da je danes, ko je v zvezi s Stalinom, postal angel.

Proletarec je že v prvih tednih pogajanj med Finsko in Rusijo izražal nado, da bi med njima prišlo do sporazuma, daj si od nove, odprte agresivne Stalinove taktike nismo navedli nič dobrega, ne za Finsko, NE ZA RUSIJO!

V posebnih člankih v Proletarcu smo pojasnjevali, kakšni krogi se navdušujejo za Finsko in iz KAKŠNIH VZROKOV. Ako bi prijatelj Sostarič bral ta list enako pazno kakor čita morda Hearstove, bi ne bil poslal gornjega pisma.

Mi komunistom kajpada ne moremo pomagati, če po petih tednih invazije Rusija Finske

še ni mogla osvojiti, daj si je že v početku vojne imenovala novo vlado ter jo poslala k meji. Pa je še tam na veliko jezo onih, ki so se ukanili v svojih načrtih.

Rekli smo ob pričetku ruskega vpadu in to trdimo danes, da je bil sklep proti Finski, ki ga je ODREDIL Stalin z odobravitvijo Hitlerja, slaba poteza, ne sicer za Stalinu, nego za Rusijo in posebno za tiste može in fante, ki padajo v severni zimni in prezebajo zaradi kapric in nepremišljenosti NIKOMUR ODGOVORNEGA DIKTATORJA.

Proletarec JE in BO pisal PROTI naporom kapitalističnih dežel, ki kanijo razbiti Sovjetsko Rusijo, a pri tem ne bo štedil z grajo proti režimu v Moskvi, ki si Z NAPACNO vnanjo politiko in z nepremišljenimi agresivnostmi SAM povečava tako nevarnost!

In kadar bo rusko ljudstvo v stiski, bo Proletarec z njim, kakor je bil leta 1921, ko je peščica naših sodrugov v JSZ organizirala pomožno akcijo ter nabrala v pomoč za po suši prizadetim v Sovjetski Rusiji nad \$3,000. Ves denar je bil poslan v NABRANI namen, dočim so komunisti istotako nabirali v pomoč sestradanim ljudem v Rusiji, a denar pa ORABILI ZA SVOJE TUKAJ-SNJE LISTE. Ni čudno, da so imeli tri tisočake za milwausko bankrotirano Slovenijo, ki ni bila vredna niti tri dolarje.

Proletarec pa je v tisti svoji kampanji v pomoč ljudstvu v Rusiji opustil agitacijo za zbiranje prispevkov v svoj tiskovni sklad, daj si je bil v tiskarni do vratu obremenjen z dolgom, samo da je lahko toliko več pomagal pomožni akciji v prid ljudstvu, ki je trpelo vsled vojne, vsled katastrofalne suše in nato ga je udarila še civilna vojna.

Pa brez zamere, naš stari znanec Sostarič! Upamo, da čez kakih par let spet prideš v naše vrste in ostaneš v njih tudi v kritičnem času. — U.

Zvonko Novak se obrnil za izdajanje svojega besednjaka na podp. organizacije

Zvonko Novak, ki je spisal nov slovenski besednjak, sporoča, da po preračunih stroškov ne bo cena tej knjigi več kakor \$3.50. Omenja, da nižja cena bo odvisna od tega, kako se naše organizacije odzovejo prodnji, s katero se je obrnil do njih za finančno podporo. Poslal je tudi kopijo pisma, kate-rega jim je poslal, z željo, da ga objavimo. Glasi se:

"Kakor vam je prejkože že znano, sem začel pred več kakor dvema letoma sestavljati nov jugoslovanski besednjak v dveh delih, in sicer v angleško-slovenskem in slovensko-angleškem. Prvi je sedaj dodelan ter čaka, da gre v tiskarno in potem med naše ljudi širiti znanje in prosveto.

Po strokovnjaškem preračunu, ki mi ga je naredila knjižna tiskarna "John F. Cuneo Company", eno najuglednejših in največjih podjetij svoje vrste v Chicagu in morda tudi v celi deželi, bodo znašali stroški za to knjigo s 768 tiskanimi stranmi v velikosti od "5 in pol x 8 palecev" \$5,625.00 v 5,000 izvodih ali po \$1.13 izvod, ali

\$7,690.50 v 10,000 izvodih ali po 77c izvod, ali pa \$9,524.25 v 15,000 izvodih ali po 63c izvod. Stroški za obrezno kazalo niso vključeni v ta račun. Ti bodo znašali po 10c na vsakem izvodu za angleški alfabet.

"Delo je bilo v odlomkih predloženo raznim našim narodnim organizacijam, nekaterim listom in posameznim osebam v pregled in presojo. In iz priloženih mnenj pa ocen je razvidno, da ima naša javnost ta besednjak za krvavo potrebo pa najboljše in najpopolnejše delo, kar jih je bilo doslej izdanih tukaj in v stari domovini.

"Ker nimam sam potrebnih denarnih sredstev za založbo te potrebne in koristne knjige in ker se imajo taka dela vsepovsod za važno narodno kulturno zadevo, se s tem poleg mnogih drugih obračam tudi do vaše ugledne narodne organizacije s prošnjo, da mi prikažete v tem koristnem prizadevanju na pomoč ter prispeva vsaj (tu je navedena denarna vsota) v skupni narodni sklad za izdajanje tega besednjaka.

"Takoj na to, ko dobim vse odgovore, se bo ustanovil poseben narodni komite, ki bo pooblaščen prejemati vse prispevke v ta namen.

"Upaje, da mi ne odbijete te prošnje, ostajam vam iskreno vdani Zvonko A. Novak."

Klub št. 118 JSZ vabi

Canonsburg, Pa.—Tukajšnji klub št. 118 JSZ je izvršil že mnogo raznega agitacijskega dela, pomagal v volilnih in v stavkovnih bojih, v pomožnih akcijah, v agitaciji in v vzdrževanju naših publikacij in ustanov, torej je bil zmerom zvest svojim nalogam.

Vrtil pa jih bo v bodoče še uspešnejše, ako se mu pridruži čimveč zavednih delavcev v tem kraju. Vemo, da jih je mnogo, ki so somišljeniki našega gibanja. Vabimo jih, naj postanejo tudi člani tega kluba, kajti čimveč nas bo, toliko laglje in več koristnega dela bomo lahko opravili v področju kluba.

Seje ima vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. dop. v dvorani društva Postojnska jama SNPJ. Na svidenje na prihodnji seji.

Marko Tekavec.

"Hard Time Party" ženskega društva Nade

Chicago. — Žensko društvo Nade št. 102 SNPJ priredi v soboto 27. januarja v jednotini dvorani takozvano "Hard time party". Imele bomo dva orkestra. V gornji bo igral Rudmanov v spodnji pa Puceljev trio. Vstopnice v predprodaji so po 30 centov.

Veseliče tega društva so znane vsled nudenja neprisljone zabave in tako bo tudi prihodnja. Ne pozabite datuma 27. januarja. — Članica.

PRISTOPAJTE K
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI
NAROCITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"
Stano za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva.
Deset članov(ice) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

MILLER'S CAFE
5205 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Fino pivo, vino in žganje. Vsak
petek ribja večerja, ob sobotah
kočja. — Fina postrežba.
Dobra godba.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

POSEBNO NAZNANILLO

LASTNIKOM OKOLIŠKIH PEKARIJ IN RESTAVRACIJ

Novo nizke, menjajoče
cene za električni tok
za trgovsko uporabo za
peč, prodajne mize in
pekarske peči

SEDAJ lahko kuhate, pečete na najudobnejši način z električnim tokom. Odjemalcem lahko postrežete z boljšimi in okusnejšimi jedili in pivom. Ustregli jim boste in si pridobili novih in s tem razširili svoje podjetje in pomnožili svoje dohodke.

Dobite si resnične podatke
Dovolite, da vam naš zastopnik pojasni prednosti, ki so vam na razpolago z novimi cenami za električni tok pri uporabi kuhe in peke.

Phone Randolph 1200
Nobenih stroškov ali obveznosti

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Pozivljenje socialističnega pokreta v collinwoodski naselbini

Milan Medvešek, organizator kluba št. 49 JSZ.

Pred leti je bilo socialistično gibanje v collinwoodski naselbini prilleno močno. Toda o preteklosti ne bom govoril. Ta ima za nas le toliko važnosti, kolikor nas lahko uči. Najbolj važna je sedanost, to je v našem slučaju sedanjost položaj socialističnega pokreta v tej naselbini. Splošen element v Collinwoodu ni reakcionaren, temveč baš nasprotno, je napreden in delavsko zaveden. Kadar koli pričnemo s kakšno akcijo v korist splošnega napredka, rojaki iz Collinwooda so gotovo zvraten. Zaradi tega bi človek pričakoval, da bi imela taka naselbina močno socialistično postojanko, kajti napredek in socializem sta vedno v eni hiši doma, pa vendar v tem slučaju ni tako. Tukajšnje socialistično gibanje je že precej let pod ziro.

Mnogo je vzrokov za sedanje mrtvilo pri klubu št. 49 J. S. Z. v Collinwoodu. Eden izmed vzrokov, katerega vsi poznamo, je: v nobeno manjšinsko stranko, ki nima služb na razpolago, ne drve ljudje. Kakor hitro bi naša stranka imela političen vpliv in z njim službe, nam ne bi manjkalo članstva. To pa ni edini vzrok. Ta vzrok velja v glavnem za splošno maso. Tega pa se ne more reči o onih osebah, ki so socialističnega prepričanja in ne pričakujejo materialne koristi od stranke, a kljub temu niso v stranki.

Vprašanje je, zakaj so ti zapustili soc. stranko, ali pa se ji niso nikoli pridružili? Ne bom šel v podrobnosti glede tega vprašanja, temveč podal nekaj mnenj. Eni so obupali, ker tako počasi napredujemo, drugi so nezadovoljni s taktiko Ame-

riške socialistične stranke, tretji so zapustili stranko zaradi csebnosti in nezmožnosti voditeljev, četrti radi bojazni, da jim bi škodovalo pri delu, če bi se zvedelo, da so rdeči, zopet drugi se ne strinjajo s strankino taktiko z ozirom na vojno in Sovjetsko Rusijo itd. Toda o vsem tem nameravam pozneje spregovoriti nekaj besed, danes pa se bom pomudil pri klubu št. 49 in njegovem pozivljenju.

Kakor sem že dejal, collinwoodska naselbina je v splošnem napredna in delavsko zavedna, navzlic temu pa je klub št. 49 prišel že tako v stagnacijo v zadnjih nekaj letih, da so nekateri že delali opombe, da bo za njegovo zborovanje in seje kmalu dovolj prostora v telefonski koči. Klubove seje se niso več držale redno in kadar je bila seja, je bila navadno kratka. Jaz na tem mestu ne bom pisal o pravilnosti ali nepravilnosti argumentov, ki so jih navajali razni kritiki kluba in posameznih članov, oziroma enega člana, a dejstvo je, da so zapustili naše vrste oziroma klub št. 49 nekateri značajni, idealni somišljeniki, na drugi strani pa niso pristopili v klub nekateri, ki so poznani kot zavedni delavci in socialističnega mišljenja.

V ožgled teh dejstev smo nekateri sodrugi od št. 27 JSZ (potem, ko se nas je javno pozivalo) pristopili h klubu št. 49, izvolili nov odbor in se odločili, da pričnemo z intenzivno kampanjo za njegovo pozivljenje.

Kakšen je rezultat do sedaj v tem pogledu? Ne rečem, da ravno stoprocenten, pa vendar ne slab, posebno, če vzamemo

v poštev, da se je prerojenje kluba seje pričelo. Od kluba št. 27 smo prestopili: poznata greča Anton Jankovič, ki je najbrže član dvajsetih odborov, pa povsod delo pridno vsi, Frank Česen, katerega tudi vsi poznamo kot izobraženega delavca in ki ima mnogo zaslug v delavskem gibanju, in jaz. Z nami so pristopile tudi naše žene. Pristopil je dalje Ivan Jonč, priznan ljudski pisatelj in časnikar, ki je bil prej član kluba št. 1. Na novo pa so pristopili: Math. Petrovič in njegova žena. O Mathu moram še posebej spregovoriti nekaj besed. On živi med clevelandskimi Slovenci, pa tudi drugod, velik ugled in spoštovanje. Že več kot pred 20 leti je bil eden izmed glavnih socialističnih voditeljev. Tedaj je tudi kandidiral za mestnega koncilmana in je prejel skoro tisoč glasov. Mož je temeljito študiral socializem, ga uspešno tolmačil in še danes večeve o njem kot marsikateri, ki paradira kot eksponent socializma. Od Matha ne pričakujemo, da bi od hiše do hiše letal s socialističnimi letaki, vendar pa je klub št. 49 z njim veliko pridobil.

Nadalje so pristopili: Tone Skapin, vnet, idealen in pošten socialist. Vsi ga poznamo in vsi ga spoštujemo. Tudi njegova žena je z nami. Kdo v Collinwoodu ne pozna Johna Zaitza? Kljub temu, da je mož pred leti izgubil nogo v tovarni, pa je eden izmed najbolj aktivnih kulturnih in društvenih delavcev v Collinwoodu. Kjerkoli je treba poprijeti, John je zvraten. V nedeljo ga bomo videli igrati v igri Kralj na Betajnovi. Zaitz je tudi predsednik dramskega društva Anton Verovšek in predsednik čitalnice DD. Sedaj je tudi on naš sodrug. Čestitam, John! Da ne pozabim povedati, da je pristopil v klub tudi Louis Rebol. Tudi njega vsi poznamo kot mirnega, inteligentnega in zavednega delavca. Kdor ga pozna, ga spoštuje. Rebol je že večkrat napisal dobre, socialne dopise. Klub je tudi z njim veliko pridobil. S takimi fanti se bo dalo delati, s takimi osebami mora iti klub naprej!

Kako pa je z ostalimi collinwoodskimi Slovenci, ki jih vsi poznamo in vidimo na delu za napredno stvar? Ti so: Vinco Coff, Louis Kafferle, mr. in mrs. Vozel, mr. in mrs. Klinc, Joseph Godec, Louis Ilovac, Frank Petrič, Louis Furlan in žena, Luka Slejko in žena, Ciril Obed, John Debeljak, Andy Gruden, Joseph Majcen, John Požun, Frank Kopal, John Grill, John Lokar st., John Prudich in mnogo drugih, katerih imena se momentalno ne morem spomniti. Vsi so poš-

te- ni, zavedni delavci, ki mnogo žrtvujejo za naše napredne stvari in so prav tako dobri socialisti kot jaz ali pa še bolj. Zakaj se nam ne bi pridružili? Nekateri izmed njih so mi že obljubili, da pristopijo v klub št. 49. Upam, da bodo držali besedo.

Za danes končam s tole pripombo: Res da slovenski socialisti ne moremo rešiti sveta, res da so delavske vrste razdrapane na vseh straneh, vendar pa je socialistični program danes prav tako delavski, prav tako pravičen, prav tako pravičen in vzvišen kot je bil, zato se še vedno izplača delati za njegovo uresničitev. Pristopite v klub št. 49 JSZ!

Za tiskovni sklad
Crafton, Pa. — V tiskovni sklad Proletarca sem nabral \$6.00. (Vsota z imeni bo v prihodnjem izkazu.)
Udeležil sem se zabave na Silverstrov večer v Moon Runu, ki jo je priredilo Samostojno društvo. Vprašal sem nekatero rojake, če ne bi mogli kaj več storiti za naše gibanje, pa ni nič kaj prave volje, največ vsled slabih razmer. Nekateri skoro nič ne delajo. Vseeno se vsem moonrunskim rojakom zahvalim in ko bo prilika, jih zopet obiščem.
Anton Petrovič.

Pueblo, Colo.
Tu je bilo nedavno več smrtnih slučajev. Preminul je belokranjski rojak Nick J. Mikatič, star 70 let. V Puebloju je živel okrog 45 let. Mel je 20 let grobarjo in mesnico na 207 E. Northern, živel pa na E. Mesa Ave. Pranj je delal v jeklarni. Zapuščal ženo in 7 otrok. Bil je član KSKJ.

Preminul je tudi štefan Bratina, star 52 let, ki je živel v Puebloju 33 let. Delal je v plavžu v tukajšnji jeklarni. Zapuščal ženo in 8 otrok. Bil je član organizacije Woodmen of the World. Umrla je tudi Mrs. Katherine Težak. Vsi so bili člani tukajšnje slovenske župnije.
Poročevalec.

Občni zbor Slovenskega delavskega centra
Prihodnji občni zbor Slovenskega delavskega centra se bo vršil v soboto 10. februarja na 2301 S. Lawndale Ave. Na njem bodo podajali odborniki svoja poročila o financah in o splošnem stanju te ustanove, potem pa izvolimo nov direktorju za poslovanje v tekočem letu.

Vsi delničarji, ki morejo, naj se tega občnega zbora gotovo udeležijo. Drugi pa naj popoblaste koga drugega, da jih bo zastopal. Vsi dobe posebna povabila, poverilnice in poročilo po pošti že pred sejo, kakor običajno.
Joseph Drasler, tajnik

Letna seja JBLA bo dne 3. februarja
Chicago. — Letna seja delničarjev Jugoslovanskega stavbinskega in posojilnega društva (Jugoslav Building and Loan Association) bo v soboto 3. februarja v Slov. del. centru. Predsednik Owen, tajnik Lotrich in blagajnik Frank Udovich pravi, da bodo predložili o poslovanju društva v minulnem letu zelo ugodna poročila.

"Kralj na Betajnovi" na odru SND na St. Clair Ave.
Cleveland, O. — V nedeljo 14. januarja bo dramsko društvo "Anton Verovšek" vprizorilo v SND na St. Clair Ave. za Cankarjevo ustanovo dramo "Kralj na Betajnovi". Prične se ob 3. pop. Vstopnice v predprodaji so 30c in na dan prireditve pri blagajni 40c. Pri popoldanskem programu bodo sodelovali pevci raznih pevskih zborov. Po končanem programu bo prosta zabava in ples. Igral bo Yankovichev orkester. Upamo, da bo napredna javnost zopet razumela naš klic in napolnila avditorij Narodnega doma do zadnjega kotička.

Potrebno je, da se od časa do časa zamislimo, kako se počuti posamezen igralec, ki podarja svoj čas ob večerih za vaje in muči svoje močgane z učenjem samo zato, da bi koristil narodni in delavski kulturi. Zanj bi moral delovati vsak posameznik, ker se gre za koristi celote. Ko se pa na dan vprizoritve odgrene zastor in kaj vidi. Priznanje, ako je dvorana polna, a večini na mestu ljudi prazne stole. Srce se mu krči, najrajši bi zbežal in pustil na cedilo še tiste, ki so prišli. V takem momentu je treba celega človeka, da sam sebe premaga — in igralci so po večini taki ljudje.

STISKE ITALIJE V BORBI ZA OBSTOJ V SEDANJH VRTINCIH
(Nadaljevanje s 1. strani.)
da zavajal, da Italija ne bo hotela ostati ujetnica Anglije. Ampak kako se naj tega jetništva osvoboditi, to je kajpada povsem drugo vprašanje.

Rusija in Balkan
V Rimu računajo, da če že ne bo mogoče Italiji dobiti koncesij od Anglije in Francije, ji naj ostane vsaj Balkan pod njenim političnim in gospodarskim vplivom. Pakt Moskve s Hitlerjem pa je odprl Rusiji vrata tudi v to področje. Izbrljana balkanska ljudstva so nezadovoljna. Naravna bogastva so posest tujih kapitalizmov, ljudstvo doma pa je v pomanjkanju. Vrh tega je v Jugoslaviji in Belgariji veliko starega nagnjenja do Rusije — to je, panslavizma, kakor ga je gojila v svoje politične namene na Balkanu carska Rusija. Sedanja ga je obnovila.

Italija omražena
Spoznala je, da tudi če se bi zapletla v vojno na strani Hitlerja, bi bila prva, ki jo bi Anglija in Francija s pomočjo Turčije in Grčije porazili. In to ne toliko z bitkami, kot s sestradanjem. V Tunisu si je Francija v teku enega leta zgradila mogočen militaristični aparat, ki mu Italija danes ne bi mogla biti kos. Vrh tega bi ji bil zaprt izhod iz Sredozemskega in vzhod v Rdeče morje. Bila bi blokirana veliko bolj kakor je danes Nemčija. In baš radi tega spoznanja je nedavno Mussolinijev zet Ciano in zanjim Mussolinijev urednik Gai-

se, kadar se gre za socialno drame. Mi vsi vemo, da Ivan Cankar ni pisal socialnih dram zato, da bi sam sebi koristil. Pač pa jih je pisal zato, da bo zbudil človeka v slovenskem delavcu in kmetu, katerega so držali k tlom duševno in telesno razni filistri. In v igri "Kralj na Betajnovem" je to jasno pokazal.
Prepričajte se sami, če ni tako. V nedeljo 14. januarja bo ta dan. Pridite!
L. Z., tajnik C. U.

Sovjetskim časopisom odpirajo meje
Le malo izvodov sovjetskih časopisov zahaja v inozemstvo. Do sklenitve pakta med Moskvjo in Berlinom ni smel v Nemčijo "navadnim" čitateljem noben sovjetski list. Zdaj prepovedi ni več. Vsled neznanja ruščine in cirilice pa se Nemci za ruske časopise itak ne brigajo. Za vnanjo cirkulacijo izdaja sovjetska vlada v Moskvi dnevnik v angleščini in do lani je izdajala tudi velik list v francoščini, ki pa ga je ukinila. Vrh tega ima propagandni list v nemščini.

Prejšnji jesen je odprla mejo sovjetskemu tisku tudi Bolgarija, Estonika, Latvija, Litvinska in Rumunija. V Francijo, Anglijo, Zed. države in v skandinavске dežele so smeli že prej svobodno prihajati. V Sovjetsko Rusijo se pošilja zelo malo časopisov iz inozemstva, ker je čitanje tam še celo bolj pod državno kontrolo kakor v Nemčiji in Italiji.

Znižan življenjski standard
Iz iste statistike je razvidno, da je bil življenjski standard povprečnega ameriškega delavca v minulih desetih letih znatno znižan. V tej dobi se je ameriško ljudstvo pomnožilo 8 odstotkov, produkcija pa v primeri z naraščanjem prebivalstva v istem desetletju znižala 18 odstotkov na osebo. Ampak to znižanje — pravi statistika, ni prizadelo zaposlenih delavcev, ker lahko s svojim zaslužkom kupijo več kot z isto vsoto leta 1929, vrh tega pa delajo za isto mezdno povprečno 10 ur manj na teden. Glavna žrtev znižanega standarda so torej milijoni brezposelnih in njihovih družine ter le deloma zaposleni delavci, to je taki, ki delajo le po par dni na teden ali le nekaj mesecev v letu.

Delavske knjižnice in časopisje v Švici
Švicarske svobodne strokovne organizacije, ki imajo 225 tisoč članov, ter švicarska socialna demokratska stranka so že leta 1913. ustanovile takozvano "Delavsko izobraževalno centro". Ta centrala ima v vsej Švici 187 knjižnic (150 v nemškem delu Švice, 37 v francoskem). Delavske knjižnice v nemško naseljenih delih Švice imajo 788.281 knjig. Delavsko časopisje v Švici je tako mnogoštevilno kot malokje. Dežela ima celo vrsto socialističnih dnevnikov: "Volksrecht", "Berliner Tagwacht", "Das Volk", "Volksstimme", "Arbeiter-Zeitung", "Basler A-Z", "Freier Aargauer", "Travail", "Droit du Peuple" itd. Poleg teh dnevnikov je še v deželi izredno veliko tednikov, od katerih je zelo znana ženevska "La Semaine", in pa polno revij in delavskih strokovnih listov.

Volitve in delavstvo
Zdaj, ko se politiki zapletajo drug z drugim v boj za mandate, ki si jih bodo delili pri volitvah noveembra to leto, se tudi delavstvo lahko zgane ter zedini za program, ki bo v stanju rešiti ta najvažnejši problem — vprašanje zaposlitve milijonov, za katere v sedanjih okoliščinah ni rešitve. Tudi mladinskega vprašanja ne bo sedanj kongres z administracijo vred rešil kakor potrebno, kajti to je socialna naloga, ki jo koristolovski krogi niti ne skušajo zapopasti.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.
JANUAR
DETROIT, MICH. — V nedeljo 21. januarja koncert pevskega zbora "Svoboda".
MAREC
CHICAGO, ILL. — Slavje 35-letnice Proletarca v nedeljo 3. marca v dvorani SNPJ.
CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 31. marca v dvorani SNPJ.
APRIL
CLEVELAND, O. — Pomladanski koncert soc. Zarje v nedeljo 7. aprila v SND na St. Clair Ave.
BRIDGEPORT, O. — Majska prireditve kluba Naprej št. 11 JSZ v soboto 27. aprila v društveni dvorani.

JUNIJ
CHICAGO, ILL. — Piknik v korist Proletarca v nedeljo 30. junija na Keglovem vrtu v Willow Springsu.

JULIJ
CLEVELAND, C. — Piknik kluba št. 27 JSZ in soc. Zarje v nedeljo 14. julija na farmi federacije SNPJ.

NOVEMBER
CLEVELAND, O. Na Zahvalni dan v četrtek 21. novembra koncert soc. Zarje v SND, St. Clair Ave.

BARETINC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 1475
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

Parkview Laundry Co.
FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika
Fina postržba — Cene zmerne — Delo jamčeno
Telefoni: CANAL 7172—7175
1727-1731 W. 21st Street
CHICAGO, ILL.

Listen to and Advertise over PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra
Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

PRESOJANJE DOGODKOV

(Nadaljevanje s 1. strani.)
je, 185,365 pa se jih je izreklo za izselitve v Nemčijo. Tako je en problem narodne manjšine kar se sporazuma med Italijo in Nemčijo, ter Nemecev v Italiji tiče, rešen...

Rumunski kralj Karol je postal korajžen in pravi, da ne prepusti Rusiji nobene pedit svoje zemlje. Opočumil ga je odpor Finčev, kajti izgledalo je, da je pripravljeno prepustiti Rusiji Besarabijo brez vojne. Da-li je kralj Karol na resen spopad s sovražno armado boljše pripravljen kakor je bil poljski maršal Rydz-Smigley, je drugo vprašanje. Kajti dežela, ki se hoče upirati oboroženemu pritisku vnanjih sil, mora biti zdrava od znotraj. Finska je, Rumunija ni, kakor ni bila Poljska.

Frank Murphy se je v službi generalnega pravnika izkazal

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI
USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO
NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA"
Naročnina za Združene države (raven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.
Naslov za list in tajništvo je:
2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

OUR THIRTY-FIFTH ANNIVERSARY

With the first issue of 1940 Proletarec begins its thirty-fifth year of continuous publication.

The first issue saw the light of day way back in January, 1906, when the struggle for social and economic improvement was kept alive only through the determined and unremitting work of organized political and labor groups and their publications. At that time, social security laws, old age pensions, unemployment insurance and wage and hour laws, even as inadequate as they are in their present elementary stage, were but a distant dream, a plan for future fulfillment toward which the labor element struggled.

Proletarec pioneered the labor movement among Yugoslav workmen throughout its thirty-five years of existence, enlightening its readers on labor, social, economic and political issues of every day and every nature.

Many times its struggle for existence was dark indeed, and it seemed as if the ever-active forces of reaction would at last succeed in snuffing out its life. Of not unusual occurrence, too, were the successful attempts of insincere, hypocritical, opportunists who sheltered themselves within the movement when they saw an opportunity to further their own personal ambitions, discrediting and demoralizing it thereby. But the constant, "Jimmy Higgins" plugging of sincere, convinced comrades kept the ship afloat, and it is with this continued support, rallied to the principles we believe to be the hope of humanity, we begin another year, full of ambition and determination, but aware of the difficult encounters we face.

Plans are now underway for a giant celebration in commemoration of our thirty-fifth anniversary in Chicago in March. Celebrations will likewise be held in other sections of the country wherever our following is strongest.

Consumer Notes

A COLUMN OF USEFUL HOUSEHOLD INFORMATION

Check Your State Labeling Laws

It takes more than a law passed by Congress to protect consumers from adulterated and misbranded foods. State laws are important, too, says the Consumers' Guide, publication of the Consumers' Counsel Division of the AAA.

Congress has charged the Food and Drug Administration of the Department of Agriculture to protect consumers against adulterated, unsafe, and misbranded foods that cross over State lines. But Federal food laws reach only products produced in one State and sold in another. State laws, where they exist, cover foods produced and sold in the same State.

Many food products never leave the State in which they are produced. This is often true of fluid milk, for instance. Here's an example of how a State law can be useful to consumers. Chocolate-flavored milk drinks are sometimes made with whole milk and sometimes with skim milk. Skim milk should always sell for much less than whole milk. It is difficult for consumers to know which they are getting, when the product is flavored with chocolate, unless the label or cap tells. A law requiring this information to be given would not only tell consumers what the quality of the product is but would give them some idea whether the price is too high compared with whole milk prices.

Check up on your State and local laws if you want to know how well protected you are against misbranded and adulterated products made and sold within your State.

Deceptive Containers Are Outlawed

Taffy, pretzels, and celery seed were among the first commodities to be caught inside deceptive containers by the Federal Food and Drug Administration.

The seizures were made under a provision of the new Food, Drug, and Cosmetic Act barring misleading containers from interstate commerce.

In Hoboken, New Jersey, 125 packages of pretzels, the product of a Philadelphia bakery, were found nestling in sealed paper bags inside cardboard boxes which could have held many more pretzels than they did hold. Official observers report that even admitting that pretzels need a lot of room, the packages seized were still too roomy for the pretzels they contained.

Salt water taffy was seized while it was on its way from New York to New Haven, Conn. Like the pretzels, the taffy was packed in boxes much too large for the contents.

Celery seed was picked up in Baltimore after it arrived in town from Brooklyn, New York. It was packed

READ

AN AMERICAN ADVENTURE IN UNDERSTANDING

My America

By LOUIS ADAMIC

Price \$3.75

Order from

PROLETAREC

2301 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.

in 75 dozen half-ounce packages which were only one-third filled.

Even though the Food and Drug Administration is hard at work driving slackfilled packages of food (drugs and cosmetics, too) out of interstate commerce, consumers should not close their eyes. Remember always to read the label to find out the exact quantity you are getting.

Mankind Is Safe For Another 1,000 Years

Quite contrary of what a lot of people believe lies in the future for a greedy, selfish world, is the belief expressed by a famous scientist the other day when he stated that if present trends continue mankind is safe on a friendly earth for another thousand years or so, and by that time he will have developed ways of going on indefinitely insofar as material resources are concerned.

Man has a long and tenacious history, and is still in the stage of youth, according to the scientists' viewpoint. Taking man as a part of the nature which they study, he has still half a million years or more to go before some other organism supplants him or he develops into a superman of new dimensions.

In regards to the possibility of some insects taking over control of the earth, that possibility disappears into nothingness when we learn that such insects had as good a chance as ever back in the earlier age of insects, ants and wasps, and there is not much to fear from their evolution into a greater threat.

"The critical question for the 20th century is," he states, "how can two or three billion human beings be satisfactorily organized for the wise use and equitable distribution of resources which are abundant enough for all but are unevenly scattered over the earth?"

"Transcending all that has gone before is the development of the human society, obviously the most difficult, but at the same time potentially the most glorious organization yet attempted."

FULL PARDON FOR BILLINGS SOUGHT

An appeal to Gov. Culbert L. Olson to act quickly in restoring the civil rights of Warren K. Billings was made by the California State Federation of Labor as a result of action by the Executive Council of the state body.

While Billings, freed from prison in October, is at liberty, he enjoys no civil rights and cannot engage in business or enjoy his complete freedom, it was pointed out by Edward D. Vandeleur, secretary of the Federation, in announcing the appeal.

More than one half of the \$125,000,000 worth of industrial machinery imported by Latin America last year came from the United States.

The big oak tree did not grow from a little acorn that had no ambition.

The victory or success is half won when one gains the habit of work.—Sarah K. Bolton.

Politeness is better than logic—you can often persuade when you cannot convince.

Slovene Labor Center Social Club's Annual Meeting This Saturday

CHICAGO.—Secretary of the Slovene Labor Center Social Club, Ray Bozichnik, has informed all members through a letter of invitation of the annual meeting of the Club at the Center (23rd and Lawndale) this Saturday, Jan. 13th.

As in previous years, a tasty Slovene meal will again be served free of charge to every one present. There will be music for dancing, too. If you are a member of the Club, put on your best smile and make the Center your destination. If you have a friend to propose for membership, bring him along. If your dues are not paid up to date, this is the occasion especially employed for such matters. Members, let's make this a grand rally and a swell time. — J. D.

VISITORS

CHICAGO.—At the Slovene Labor Center last week visiting were Mr. and Mrs. Mike Krutz, owners of one of the finest and largest farms among the Slovene settlers in Willard, Wisconsin. Proletarec readers will recall reading in the 1939 issue of the American Family Almanac about Mike's farm and others in the Slovene farm community of Willard.

JOSEPH ZORKO

Sad news of the death of Joseph Zorko, a life-long member and pioneer of the Yugoslav Socialist and labor movement, came as a shock at the very beginning of the new year.

He died at the age of 61 in West Newton, Pa., where he spent his last years as a prominent leader in all activities of the Yugoslav Socialist Federation and the SNPJ.

He was well known to the entire JSP and SNPJ movements and will be grieved by all who knew and worked with him.

UN-AMERICAN DIES

Labor should hurl all the power of its organized strength into stopping the granting of any further funds to the Dies Committee which has made such a miserable failure of its investigations, but has converted itself into a political club to blast any friends that organized labor may have.

This committee has slandered prominent citizens, attempted to take away the rights of free speech from any who dare criticize its unethical actions, and has made alliances with labor spies, vigilantes and other despicable elements, spending public funds to garner evidence from this detestable class of people who sell out their own brothers for mercenary gains. It has stooped so low that it has tried to create mass hysteria by accusing many leading and prominent citizens of all sorts of Dies-manufactured isms. It has proven itself wholly un-American by its despicable activities against the whole trade labor movement of this country.

Far better work has been done by the LaFollette Civil Liberties Committee and the Federal Bureau of Investigation whose tactics and procedure are those of open minded, impartial citizens, and who therefore should be entrusted with the work the Dies Committee has attempted.

BRIDGES TO STAY IN U. S. A.

Harry Bridges, CIO California director, is not subject to deportation since he is neither "a member of the Communist party or affiliated" with it, James Landis, special examiner appointed by Sec. of Labor Frances Perkins to hear evidence in the immigration hearing at San Francisco last summer, ruled recently.

The report examined in 152 pages the evidence offered by witnesses at the hearing and concluded they were unrollable and incredible.

CZECHS ORGANIZE

The Czechoslovak National Committee has been organized in France under the leadership of Eduard Benes, former Czech president. The Committee has been recognized by the Allies as the legal Czechoslovak government and is now empowered to draft all Czechs and Slovaks living in French and Britain Empires. The Czech Committee is now in the position of the Polish National Committee, which is performing a similar function in France.

Special Notices

SOCIALIST SINGING CHORUS

"Sava" rehearsals are held every Tuesday night, from 8 to 10, at the Slovene Labor Center. Director, Jacob Mula. New members interested in a labor chorus are always welcome.

You won't hurt a smile by cracking one.

Hard Thinking Needed in 1940

Labor's path in the coming year will not be an easy one.

The consequences of war abroad will fall more and more heavily on the working people. Prices will continue to rise, which will spur workers to seek wage increases. But as Prof. Maynard Krueger has said, prices go up the elevator while wages trudge up the stairs.

Some decline in employment is not unlikely. Many businessmen prepared for a war boom that didn't develop, and their inventories are already overstocked.

The war abroad is an opportunity for our militarists at home to talk up their schemes for putting America on a military basis. The reactionary congress is likely to accept, at least in part, their plans for putting workers under army rule during wartime or during an "emergency."

American workers have a much greater stake than they now realize in actions that their fellow workers in Germany, England, France and Russia may take to halt the war and to oust the governments that led them into it. It is possible that as

early as 1940 the workers in these nations may rise against their rulers. They will need encouragement from American labor.

In the coming presidential election labor will probably be given the cold shoulder. If Roosevelt runs again he will figure that he already has labor behind him, and will lean to the right to woo the conservatives. As for McNutt, Garner, Dewey, Taft or Vandenberg—well, why not Hoover? Wheeler, perhaps in the running, is not the man he used to be.

Labor will find it difficult to improve its friendship with the farmers or the city middle class when it can't make friends with a large part of itself. Until the AFL and the CIO unite, the rank and file workers will have to fight all the harder, with smaller chance for success, for a fair living standard and for a respected voice in public affairs.

The outlook for labor, therefore, is not an encouraging one, but the tide can be turned by hard thinking, militancy and a spirit of union solidarity.—The Kenosha Labor.

VICTOR HUGO'S GREAT NOVEL SCREENED

As millions of readers of Victor Hugo's stirring novel, "The Hunchback of Notre Dame" will recall, the plot deals with events during the struggle between the populace and the nobles in the reign of King Louis XI, with the deformed Quasimodo, the deaf bell-ringer of Notre Dame, as the story's chief protagonist.

Screened in a manner which taxed the resources of the motion picture industry, and played against a vast canvas of spectacular settings colored with the rich pageantry of medieval Paris, eimeillions are now thrilling to such touching scenes as: the trial of poor Gringoire before the beggars in the sinister and eerie Court of Miracles; the trial of the gypsy girl, Esmeralda, before the stern and unfeeling judges; Quasimodo's frenzied ride upon the great bells in the cathedral tower; the stirring attack on Notre Dame by the mob of beggars; the public flogging of the luckless hunchback; Quasimodo's startling rescue of the gypsy girl from the hangman; and his terrible revenge upon the cause of her martyrdom, Count Frollo.

Its main demerit is: whereas Victor Hugo in the novel exposed the doings of priests and the church, Hollywood producers, well versed in the art of making money, have introduced much religion.

Labor Day Only Long Week-End Holiday in '40

Unless some one changes the date of Fourth of July, triple holidays which were a regular thing in 1939, will be limited to one in 1940. The Labor day week-end is the only long one on the calendar. For those who are paid on Saturday there will be four fine months this year. They are March, June, August and November, all with five Saturdays. More good news: There will be only 52 Fridays (57 in 1939) and only two of them will fall on the 13th.

The Dullard

He is dead who sees nothing to change.
No wrong to make right;
Who travels no new way or strange
In search of the light.
Who never sets out for a goal
That he sees from afar,
But contents his indifferent soul
With things as they are.

MUSICIANS BAN CIO MENTION ON CHICAGO STAGE

CHICAGO.—That the dove of peace won't find a resting place soon in the CIO-AFL battle lines at least in Chicago is indicated by the recent action of James C. Petrillo, chief of the AFL musicians' union here.

When a couple of shows opened here, each with a line about John L. Lewis, Petrillo laid down the law declaring that any publicity for the CIO boss is completely taboo in any Chicago theatre. And in Chicago theatrical affairs a hint from Petrillo is enough.

"Far be it from me," Petrillo said, "to favor anything like censorship, but you've got to consider who I'm fighting. Ninety per cent of the time Lewis hits below the belt. I'm going to fight John L. Lewis anyway I know how."

\$8,000,000 IN GIFTS TO U. OF CHICAGO IN DECEMBER

CHICAGO.—How much of the \$8,000,000 the University of Chicago received in gifts during last month will be added to the permanent endowment fund, which at present amounts to \$78,500,000, has not been made known due to market fluctuations in property values, but the value of properties left to the University was estimated at \$8,000,000.

On Dec. 9 the university was given \$1,000,000 by the estate of the late Clara A. Abbott, of the Abbott laboratories in North Chicago. This was followed by a grant of \$1,500,000 from the Rockefeller Foundation.

Orsen C. Wells, a retired Chicago broker, left the University another \$2,000,000, it was revealed, in a will filed in Clearwater, Fla. In addition to this, the Lake Forest estate of Albert D. Lasker, advertising executive, valued at \$3,500,000, was willed to the University.

SHAREHOLDERS MEETING

CHICAGO.—The annual shareholders meeting of the Slovene Labor Center has been announced for Saturday, Feb. 10.

It will be held at the Slovene Labor Center, 2301 and Lawndale.

DUCE LAYING LOW

HIGHLIGHTS OF LABOR NEWS IN 1939

JANUARY

Tom Mooney was pardoned by Gov. Culbert L. Olson of California.

The AFL announced that it had drafted nine amendments to the Wagner act.

Employees of Postal Telegraph chose the American Communication Assn. in the largest nation-wide NLRB pool and signed a closed shop pact.

A joint council of AFL and CIO unions established in Corpus Christi, Tex., broke up when Wm. Green ordered AFL unions to withdraw.

Members of the Intl. Bro. of Pulp, Solphite and Paper Mill Workers in Oregon City, Ore., started a chain letter campaign for labor peace.

FEBRUARY

The wage-hour administration rejected a request for a 15-cent "learner" wage, made by the Southern Pecan Shelling Co., of San Antonio.

A last-minute appeal for lifting the embargo against republican Spain was made in New York by committees that had aided the loyalists.

Harry Bridges asked CIO Pres. John L. Lewis to hold the second CIO convention in San Francisco, following cancellation of the AFL convention for that city.

Five hundred unionists completed the first officers' training course offered by the Intl. Ladies Garment Workers Union.

MARCH

First criminal conviction under the wage-hour law was scored against the Brown Stitching Co. of Lawrence, Mass. Fines totaling \$1,500 were imposed.

Bakery and Confectionery Workers Intl. Union defeated the CIO in an election at the Hershey Chocolate Co. plant in Pennsylvania.

Sen. Robert M. LaFollette reported that purchase of industrial munitions by employers is the chief cause of violence in labor disputes.

The American Newspaper Guild won a 6-month strike against the three daily papers in Wilkes-Barre. The papers resumed publication.

Sen. Elbert D. Thomas and Robert M. LaFollette introduced a bill to outlaw labor spies and strikebreakers and to curb use of private guards.

A. W. Robertson, \$169,000-a-year board chairman of Westinghouse Electric, suggested to the Cincinnati Chamber of Commerce that citizens on relief be denied the right to vote.

APRIL

A deadlock in soft coal negotiations threw 400,000 miners out of work.

The senate chiseled the WPA appropriation to \$100,000,000 for the next 2 1/2 months.

Average wage of more than 30,000,000 workers in 1937 was about \$975, the Social Security Board reported.

The Wisconsin legislature passed a drastic bill limiting the right to strike, banning sitdowns, and curbing picketing and the closed shop.

MAY

Two hundred police hurled teargas in an attack on members of the National Maritime Union, striking against oil tanker lines, at Everett, Mass.

The Brotherhood of Railroad Trainmen, in convention at Cleveland, set the 6-hour day as one of its goals.

The United Mine Workers won a sweeping victory in its fight with coal operators for the union shop. Only Harlan county operators held out.

The newly-consolidated Textile Workers' Union elected Emil Rieve president at a convention in Philadelphia.

JUNE

Anti-labor actions by Jersey City were declared illegal by the U. S. supreme court.

Tom Mooney warned 20,000 persons in Madison Square Garden, New York, that the labor split threatens loss of labor's gains of recent years.

CIO Pres. John L. Lewis said after a meeting of the CIO executive board that peace negotiations with the present AFL leadership are impossible.

The Brotherhood of Railroad Trainmen ended a 7-week convention in Cleveland.

JULY

The Intl. Harvester Co. used a torture chamber in its West Pullman plant to force workers into its company union, it was revealed at an NLRB hearing in Chicago.

A nationwide strike of WPA workers was called in protest against abolition of the prevailing wage provision.

Harlan county coal operators finally signed with the United Mine Workers.

The Smith resolution for an investigation of the NLRB was adopted by congress.

The American Newspaper Guild signed its first citywide union shop

contract with the San Francisco-Oakland Newspaper Publishers' Association.

AUGUST

The Chicago board of education finally recognized Local 1 of the American Federation of Teachers as bargaining agent for teachers.

The NLRB ordered Bethlehem Steel to disestablish its company union.

Paul V. McNutt, social security administrator, who helped break the Terre Haute general strike in 1935, issued a pamphlet portraying himself as a friend of labor.

Matt Schmidt, serving a life term for the Los Angeles Times bombing, was paroled.

SEPTEMBER

Both AFL Pres. William Green and CIO Pres. John L. Lewis in their Labor Day addresses criticized the federal government's failure to solve the unemployment problem.

A nationwide entertainment strike was averted when the AFL stagehands capitulated to the actors in a jurisdictional dispute.

The Amalgamated Clothing Workers obtained a 7 1/2% wage increase for 40,000 shirtmakers throughout the eastern states.

The United Automobile Workers won NLRB elections among 21,000 Briggs Mfg. Co. employees and among 54,000 Chrysler workers.

Pres. Roosevelt announced that the War Resources Board, attacked by labor because of its big business personnel, would be dissolved.

OCTOBER

Indictments against 400 members of the United Mine Workers and 22 coal companies were dismissed, bringing peace to Harlan county.

The AFL convention in Cincinnati denied seats to Intl. Typographical Union delegates, continued the 1c war chest assessment, re-elected Pres. William Green.

Chrysler workers were locked out when contract negotiations became deadlocked.

Western Union Telegraph Co. signed its first union agreement in Washington, D. C., with the Commercial Telegraphers' Union.

Eight WPA strikers were convicted of conspiracy in Minneapolis federal court.

Warren K. Billings was freed from Folsom prison in California.

The American Newspaper Guild obtained an injunction against Hearst to prevent violence in the guild's Chicago strike.

NOVEMBER

The NLRB ordered the Berkshire Hosiery Co. of Reading, Pa., to reinstate workers who took part in the bitter strike of 1936.

The Intl. Ladies' Garment Workers' Union (unaffiliated) announced that it may return to the AFL in the spring if labor unity is not achieved.

The United Automobile Workers won its strike against Chrysler.

The U. S. supreme court ruled that four municipal anti-handbill ordinances were unconstitutional.

DECEMBER

Twenty-five WPA strikers were convicted in Minneapolis.

Thousands in Ohio were denied relief as the state faced its worst crisis and the Republican administration refused to act.

Government agents raided CIO offices in Toronto under a special war act and arrested Sec. Charles M. Millard of the Canadian CIO.

The LaFollette civil liberties committee opened its investigation of the Associated Farmers and other anti-labor groups in San Francisco.

United Mine Workers Meet in Columbus, Ohio

Officers of the United Mine Workers of America, the CIO's largest and oldest union, have issued the official call for the 36th consecutive constitutional convention which will open January 23rd, 1940, in Columbus, Ohio.

With this convention, the miners' union will pass the half century milestone, celebrating the 50th anniversary of its formation.

47,500,000 Names Are On Age Pension Roll

The end of the fourth year of social security find 47,500,000 persons on the government's old age pension eligibility list, which is growing at the rate of 500,000 names a month.

This was revealed this week by Arthur J. Altmeyer, chairman of the Social Security Board, who said the Federal government during the past year paid more than \$550,000,000 to 2,750,000 persons receiving monthly checks under various features of the program. This was in addition to \$425,000,000 paid as insurance to 4,500,000 jobless workers.